יודעז, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 82 | Łódź, Niedziela, 8 kwietnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז. זונטאג, כ״ג ניסן תרצ״ד | № 82

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז. פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אחרי מחלה כבדה וארוכה מת באחרון של פסח בעלי, אבינו, בננו, אחינו וגיסנו היקר

נ״ע אפרים פישל סויקא

בהיותו בן מ״ו שנה

ההלויה תהי׳ היום, יום א׳ כ״ג ניסן תרצ״ד, בשעה 3 אחה״צ מבית הטהרה.

המשפחה המתאבלת.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז אין בליה־ענדען עלטער פון 16 יאהר געשטארבען אונזער הייסגעליבטער זוהן און ברודער

נ״ע שלום בן דוב נ״י ארדינאנס

די לוי׳ קומט פאר היינט, זונטאג ד. 8/4 1934 2 בייטאג פון טהרה־הויז, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער.

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

בלב נשבר אנו מצטערים על אסונו שקרה לחבר קבוצתנו אלחונוביץ הנוך על מות עליו

אבין

בעבודתו הציונית ימצא נחומיו.

קבוצה „התחיה״.

Dr.

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראָזע־קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145 טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

אויערען, נאז און האלז־קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזעק אפעראציע א. ז. ה.) ווי אויך אמבולא־טארישעס פון 11—2 און פון 5—8 אוונט

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען דעם 7־ן אפריל ד. י.

נ״ע אפרים פישל סויקא

(מיטגליד פון דער רעוויזיאנס־קאמיסיע פון אונזער אקצ. געזעל.)

אין פערשטארבענעם פערלירען מיר א געוויסענהאפטיגען און טרייען פריינד און ראטגעבער. זיין אנדענק וועט אייביג בלייבען ביי אונז.

די פערוואלטונג פון דער טעקסטיל־פאבריק

הירשבערג און בירנבוים אין לאדז, אקצ. געז.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז שבת דעם 8 אפריל געשטארבען אין עלטער פון 71 יאהר מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע גרויסמוטער און שוויגערמוטער

נ״ע צירל יוטא אשת ר׳ שמואל נ״י הובעל

די לויה קומט פאר היינט זונטאג, דעם 8 אפריל 1934, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער הויז דאמבראָווסקיעגאָ (יולויושא) 28, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

מיר פאָדערן אויף אלע אונזערע ג׳ מיטגלידערינס און מיטגלידער זיך צו בעטייליגען אין דער לויה, כדי אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד דער פערשטארבענער נדבנ׳טע

נ״ע צירל יוטא הובעל

אשת ר׳ שמואל נ״י

וואס האט געשפענדעט אנ׳אייביג לאקאל פאר „מחזיקי חולים״.

די לויה קומט פאר היינט זונטאג, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער־הויז דאמבראָווסקיעגאָ (יולויושא) 28.

די פערוואלטונג פון „מחזיקי חולים״

קילינסקיעגא 120

די פרויען און נאהרונגס־סעקציע.

הוי נפלה עטרת ראשינו!

בלב מלא צער ויגון מודיעים אנחנו על האסון הגדול שקרה לנו בהלקח מאתנו אחרי מחלה כבדה וממושכה אמנו היקרה, חמותנו, זקנתנו וגיסתינו האשה החשובה והצנועה

נ״ע חנה קוזלובסקי

בת המנוח ר׳ אשר ז״ל ממלינייץ

נכדת הרה״ג ר׳ פישעלע זצללה״ה מסטריקאוו

בשנת 78 לימי חי׳

הלוי׳ למנוחת עולמים תהי׳ היום, יום א׳, פ׳ שמיני, כ״ג ניסן תרצ״ד בשעה 11 בבוקר מבית האבל רחוב פאלודניאווא 59.

1395 השרויים בצער עמוק **משפחתה המתאבלת.**

שטעפער־צעך

אין לאדז און אומגעגענד

פאלודניאווא 4, טעל. 126-07.

צוליב דעם, וואס א טייל שיך־מא־גאזינען גיבען נישט די פולע 25% לויט׳ן אפמאך פון שטעפער־צעך מיט די לאדזער שיך־סוחרים, סאלידאריזירען זיך אלע לאדזער שטעפער־מייסטער און רופען אויף היינט, זונטאג, דעם 8/IV

א פראטעסט־שטרייק,

אין צוזאמענהאנג דערמיט קומט פאר היינט, 12 א זייגער בייטאג

א מאסען־פערזאמלונג

צו וועלכער אלע לאדזער שטעפער־מייסטער ווערען געבעטען אומבעדינגט צו קומען.

די פערוואלטונג.

דעם 5 אפריל 1934 איז געשטארבען נאך קורצע ליידען מיין טייערער מאן, אונזער הייסגעליבטער פאטער, ברודער, אנקעל און זיידע

נ״ע איזידאר ראדזיעיעווסקי

אין עלטער פון 65 יאהר

וועגען דער שווערער אבידה זענען מודיע אלע קרובים, פריינד און בעקאנטע די אין טיפען טרויער פערבליבענע **פאמיליע.**

די לויה איז פארגעקומען דעם 6 אפריל ה. י.

בלב דוי חצורי יגון אנו מצטערים על אסונו הגדול שקרה לטובי חברי ועדנו לח׳

אלחונוביץ הנוך

על מות עליו

אבין

בעבודתו הציונית החלוצית ימצא נחומיו.

הועד של החלוץ המרכזי.

נישט געקומען צו קיין אויסגלייך

צווישן די גרופירונגען אויף דער סעסיע פון ציוניסטישן אקציאנס־קאמיטעט

א. ק. אפראבירט מיט 37 געגען 11 שטימען די אויפלעזונג פון רעוויזיאניסטישן זאנדערפערבאנד. — עליה־פאדערונגען פון אקציאנס־קאמיטעט לגבי דער ארץ־ישראל־רעגירונג. — רעזאלוציעס וועגן אינערליך־ציוניסטישע אנגעלעגנהייטן. — בעשלוס איינצופיהרען אן'אבליגאטארישן ארבייטס־ארביטראזש. — א. ק. וועגן די פאלעסטינא־אמטען

ירושלים, 7 (יט"א טעלעגראפיש)

די לעצטע זיצונג פון אקציאנס־קאמיטעט איז געווען א שטורמישע. צו קיין אויסגלייך איז נישט געקומען. קיין נייער פרעזידענט איז נישט געוועהלט געווארען. פאר מאצקין'ס כבוד וועגן' איז דער פרעזעס־אמט געבליבען אויף א יאהר־צייט אומבעזעצט.

די פאדערונגען פון „מזרחי״, האט די עקזעקוטיווע נישט געקענט נאכקומען. די עקזעקוטיווע האט מסכים געווען, אז ביים שליסען אפמאכען מיט קאלאניסטען ביי ערד־קניות זאל אריינגעשטעלט ווערען א קלאוזולע וועגען שמירת שבת. די „מזרחי״ איז אבער דערויף נישט איינגעגאנגען.

ס'איז בעשלאסען געווארען, אז אין ארבייטס־פערמיטלונגס־אמט זאלען זיין פערטרעטען אלע ארבייטער־ארגאניזאציעס אויף א גלייכען אופן, א דריטעל פערטרעטער זאלען אויך האבען די אונפארטייאישע. אלע ארבייטער אהן אונטערשיד פון פארטיי דארפען בעקומען ארבייט וואו זיי זענען רעגיסטרירט.

אין דער לעצטער אפשטימונג, האבען זיך די רעוויזיאניסטען נישט בעטייליגט. דער אקציאנס קאמיטעט האט בעשטעטיגט די שטעלונג פון דער עקזעקוטיווע בנוגע דער רעוויזיאניסטישער פעטיציע־בעוועגונג.

ס'איז אפגעווארפען געווארען די פאדערונג פון די רעוויזיאניסטען צו אנולירען דעם בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע, צוצונעמען ביי די בית"ר־מיטגלידער די רעכט אויף עליה־סערטיפיקאטען. יעדער דעלעגאט וועט צום קומענדיגען קאנגרעס דארפען בעווייזען, אז ער בעשטייערט זיך פאר'ן „קרן־היסוד״.

אויף אן'אינטערפעלאציע פון א חלוץ־פיהרער איז בעשלאסען געווען, צו פערפיהרען אן'אויספארשונג געגען א „מזרחי״־בלאט אין ווין, וואו ס'איז געזאגט געווארען, אז די „פועלי ציון״ און „החלוץ״ זענען אגענטען פון 2־טען אינטערנאציאנאל.

דאס קאנגרעס־געריכט וועט סוף וואך פערעפענטליכען דעם אורטייל איבער דער אנקלאגע געגען די רעוויזיאניסטען.

ירושלים (יט"א) אין דער נאכט פון מיטוואך אויף דאנערשטאג האט דער ציוניסטישער אקציאנס־קאמיטעט אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציעס:

1) געגען דעם פראיעקט איינצופיהרען אין א"י דעם הכנסה־שטייער.

2) די ציוניסטישע עקזעקוטיווע ווערט גערופען, אויפצונעמען צוזאמען מיטן ועד־הלאומי א קאמפאניע צו בעוועגען די יודישע תושבים פון א"י צו בעמיהען זיך וועגן נייער נאטוראליזאציע אין לאנד.

3) אסיגנירען פארן פאליטישען דעפארטאמענט פון דער יודישער אגענץ אין לאנדאן און ירושלים א צוגאב־סומע אין דער הויך פון 9 טויזענד פונט.

ווייטער האט דער אקציאנס־קאמיטעט בעשלאסען פארצושטעלען דער א"י־רעגירונג פאלגענדע פאדערונגען:

1) לעגאליזירען אלע יודישע תושבים, וואס זענען קיין א"י געקומען אלס טוריסטען און פערבליבען אין לאנד נאכדעם ווי זייערע טוריסטען־וויזעס זענען אויסגעלאשען געווארען.

2) פערקלענערן די געלד־סומע, וואס ווערט געפאדערט פון האנדווערקער־עולים (איצט ווערט פון אזעלכע עולים געפאדערט 250 פונט).

3) אפשאפען די שוועריגקייטען פאר א"י־טוריסטען.

4) פערגרעסערן די צאהל אימיגראציע־סערטיפיקאטען פון ארבייטס־שעדיול אין הסכם מיט דער אויפנאהמס־פעהיגקייט פון דער יודישער ווירטשאפט אין לאנד.

5) אין הסכם מיט די עקזיסטירענדע געזעצען זאל טוריסטען ערלויבט זיין צו בעזעצען זיך בקביעות אין א"י.

6) העכערן דעם עלטערן־צענזוס פאר סערטיפיקאטען־עולים פון 35 אויף 45 יאהר.

7) אפשאפען די פארמעלע שטערונגען פאר דער א"י־עליה פון יודישע פליטים פון סאוועטרוסלאנד, וואס געפינען זיך איצט אין מיטעל־אזיען און עס דראהט זיי די געפאהר צוריקגעשיקט צו ווערען קיין רוסלאנד.

נאכ'ן אננעהמען די רעזאלוציעס וועגן די פאדערונגען, וואס זאלען געשטעלט ווערען דער א"י־רעגירונג, האט דער א.־ק. אנגענומען עטליכע רעזאלוציעס וועגען אינערליך־ציוניסטישע אנגעלעגנהייטען. די וויכטיגסטע פון די דאזיגע רעזאלוציעס לויטען:

עס זאל שטרענג פערבאלגט ווערען יעדע פראוואקאציע אדער געוואלט־אקט איבערהאלב די ציוניסטישע רייהען סיי אין א"י, סיי אין די גלות־לענדער, פון וועלכער זייט זיי זאלען נישט קומען: אקטען פון דעם מין זאלען געשטראפט ווערען איינשליסליך ביז דער בעזייטיגונג פון די ציוניסטישע רייהען פון די פערזאנען אדער גרופען, וואס וועלען זיין שולדיג אין ארויסרופען אזעלכע מעשים.

ווייטער בעשליסט דער א. ק. איינצושטעלען אן'אבליגאטארישען ארביטראזש־אפאראט פאר דער ערלעדיגונג פון סכסוכים צווישען ארבייטער און ארבייטס־געבער. עס זאל אויך געשאפען ווערען אן'ארבייטס־פערמיטלונגס־ביורא.

לסוף איז דער א. ק. צוגעטרעטען אפצושטימען דעם פארשלאג וועגען בעשטעטיגען דעם בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע אויפצולעזען דעם רעוויזיאניסטישען „זאנדערפערבאנד״. ארום דעם פארשלאג האט זיך נעפיהרט, ווי יט"א האט שוין מיטגעטיילט, א שטורמישע דעבאטע, אין דער אבשטימונג האט דער א. ק. אפראבירט דעם בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע מיט 27 שטימען פון דער מערהייט געגען 11 שטימען פון מזרחי און די רעוויזיאניסטען.

ירושלים, (י. ט. א.) דאס קאנגרעס־געריכט איז היינט צוגעטרעטען בעהאנדלען די בעשולדיגונג געגען דעם בריח־טרומפעלדאר, צוליב דעם וואס דער ביתר איז דורך דער ציוניסטישער עקזעקוטיווע בעזייטיגט געווארען פון אלע פאלעסטינא אמטען. די בעשולדיגונג ווארפט פאר די רעוויזיאניסטען, דאס זיי האבען אנגענומען שריט צו בעקומען סערטיפיקאטען נישט דורך דער פערמיטלונג פון דער יודישער אגענץ און דאדורך געבראכען איינעם פון די הויפט־יסודות פון דער ציוניסטישער דיסציפלין.

די רעוויזיאניסטישע פארשטעהער אין געריכט האבען פארגעשטעלט א רייה אולטימאטיווע פאדערונגען, וועלכע דאס געריכט האט אבער ענטשידען אפגעווארפען.

נאכ'ן פערעפענטליכען די דעציזיע פון געריכט האבען די רעוויזיאניסטען ערקלערט, דאס זיי וועלען שוין מעהר פארן געריכט איבערהויפט נישט ערשיינען.

ירושלים, (י. ט. א.) אויף דער היינטיגער אווענד־זיצונג האט דער אקציאנס־קאמיטעט איינשטימיג גוטגעהייסען דעם שקל־סיסטעם פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.

אין א צווייטער רעזאלוציע האט דער אקציאנס־קאמיטעט פעראורטיילט דעם ברודער־קאמף אין די ציוניסטישע רייהען.

צו שטורמישע סצענעס איז געקומען בעת'ן בעהאנדלען א פארשלאג פון דער מינדערהייט, וועלכער האט געצילט צו דעם, אז דער אקציאנס־קאמיטעט זאל ערקלערען אלס אונגילטיג דעם בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע וועגען דער אויפלעזונג פון רעוויזיאניסטישען זאנדערפערבאנד.

דעם פארשלאג האבען אונטערשטיצט די מזרחי און רעוויזיאניסטען נעגען האבען זיך ארויסגעזאגט די פארשטעהער פון די ארבייטער.

אוסישקין האט דאן אריינגעטראגען א נייעם פארשלאג, לויט וועלכען דער בעשלוס וועגען דער אויפלעזונג פון רעוויזיאניסטישען זאנדערפערבאנד זאל ווערען אבגעלעגט אויף א משך פון 6 חדשים צייט.

בערל לאקער האט זיך קאטעגאריש ארויסגעזאגט געגען וועלכער עס איז רעוויזיע פון אנגענומענם בעשלוס פון דער עקזעקוטיווע.

עס איז דאן אויסגעבראכען א נייער שטורם. אזוי דאס דער פארזיצער האט געמוזט ערקלערען אן'איבעררייס פון דער זיצונג.

ירושלים (יט"א) דער ציוניסטישער אקציאנס־קאמיטעט האט היינט אויספיהרליך בעהאנדעלט אלע פראגען, וועלכע זענען פערבונדען מיט דער טעטיגקייט פון די ארץ־ישראל־אמטען אין פערשידענע לענדער.

דער אקציאנס־קאמיטעט האט גענומען צו קענטניש דעם איצטיגען צוזאמענשטעל פון פאלעסטינא־אמט אין ווארשא, וועלכער בעשטעהט פון די פארשטעהער פון די אלגעמיינע ציוניסטען, מזרחי און פון ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ־ישראל.

די יודען־שטאאטספארטיי און צת־לבנוה בלייבען אזוי ארום ווייטער מחוץ פון פאלעסטינא־אמט.

דער אקציאנס־קאמיטעט האט אנגענומען אן'אלגעמיינעם בעשלוס, וואס איז נוגע די קאמפעטענצען פון די פאלעסטינא־אמטען אין אלע לענדער.

לויט דעם דאזיגען בעשלוס זענען די קאמפעטענצען פון די פאלעסטינא־אמטען פערברייטערט געווארען אין דעם זין, דאס זיי האבען די פולע שטים־רעכט נישט נאר אין דער פראגע פון דער חלוצישער עליה, נאר אין אלע פראגען פון דער עליה.

דער פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער

ווערט איינגעלאדענט דורך היטלער'ן

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

די צייטונגען גיבען איבער, אז היטלער האט בדעה איינצולאדען קיין בערלין דעם פראנצויזישען אויסערן־מיניסטער בארטו נאך איידער ער וועט פאהרען קיין פוילען.

סעווערינג איז נישט קיין היטלעריסט

בערלין, 7 (ספ. טעל.) ווי סשטעלט זיך ארויס איז די ידיעה, וועלכע די היטלעריסטען האבען פערשפרייט, אז דער געוו. סאציאל־דעמאקראטישער אינערן־מיניסטער סעווערינג איז אריבער צו די היטלעריסטען, לחלוטין נישט אמת.

נאך דער „פאסישער צייטונג״ די „דייטשע טאגעס־צייטונג״

בערלין, 7 (ספ. טעל.) דעם 1. יולי שטעלט זיך אפ די „דייטשע טאגעס־צייטונג״ צוליב דער קליינער צאהל לייענער. די דערמאהנטע צייטונג איז דער ארגאן פון די דייטשע יונקערס.

פערלענגערט נישט־אגרעסיע־אפמאכען

מאסקווע, 7 (ספ. טעל.)

די סאוויעטישע רעגירונג האט פערלענגערט די נישט־אגרעסיע־אפמאכען מיט פינלאנד און עסטלאנד.

פערמשפט א קאטוילישען גלח

מינכען, 7 (ספ. טעל.)

דאס העכסטע געריכט האט פערמשפט דעם קאטוילישען גלח שובערט אויף 4 חדשים תפיסה פאר קריטיקירען דעם נאציסטישן שפרענגער.

יודיש טעאטער „פילהארמאניע״ נאלעווקי 20 טעל. 213-84

דעם גרעסטען ערפאלג!

האבען די בעריהמטע אמעריקאנער אפערעטען־סטארס

מעי שיינפעלד און אירווינג דזשייקאבסאן

און דער ניי־אנגאזשירטער ארטיסט און זינגער יעקב זוצאנאוויטש

צוזאמען מיט'ן גאנצען „פילהארמאניע״־אנסאמבל.

היינט, זונטאג, 12 פארמיטאג — גרויסע פריהמארגען־פארשטעלונג

„מזל־טוב מאמע!״

פרייזען פון 50 גר. ביז 1.50 די פארם־אפערעטע אין 3 אקטען (4 בילדער)

„דער זיסער בחור״

9 אווענט די שטארק אויסגענומענע אפערעטע

מיט פיל נומערן געזאנג און טענץ

ארקעסטער אונטער דער ליטונג פון ל. זעלמאן.

בילעטן צו בעקומען אין טעאטער־קאסע.

פער'התמעט די דרוקעריי פון „היינט״

ווארשא, 7 (טעלעפאניש)

דאנערשטאג איז אין דער דרוקעריי פון „היינט״ (כלאדנע 8) געקומען א בוי־קאמיסיע פון מאגיסטראט, וועלכע האט אונטערזוכט דעם לאקאל און די דרוקעריי. נעכטען פריימאג זענען געקומען עטליכע פאליציאנטען און האבען פערחתמעט די דרוקעריי.

עס ווערען געמאכט בעמיהונגען, אז די דרוקעריי זאל צוריק געעפענט ווערען און די צייטונג זאל נארמאל דערשיינען.

מענשליך בעהאנדלען די סאציאל־דעמאקראטען אין עסטרייך

פאדערט די ליגע פאר מענשען־רעכט

פאריז, 7 (ספ. טעל.)

די ליגע פאר מענשען־רעכט האט צוזאמען מיט א רייה בעריהמטע פראנצויזישע און בעלגישע יוריסטען אינטערווענירט ביי דער עסטרייכישער רעגירונג, אז זי זאל מענשליך בעהאנדלען די ארעסטירטע סאציאל־דעמאקראטען. ס'קומט פאר אן'אינטערנאציאנאלע יוריסטען־קאנפערענץ. אין איהר וועלען זיך בעטייליגען אנגעזעהענע יוריסטען פון ענגלאנד, פראנקרייך, בעלגיע, שווייץ און טשעכאסלאוואקיי. די קאנפערענץ וועט בעהאנדלען די שווערע לאגע פון די ארעסטירטע סאציאל־דעמאקראטען אין עסטרייך און וועט פארמולירען א רייה פאדערונגען צו דער עסטרייכישער רעגירונג וועגען בעסער בעהאנדלען די געפאנגענע און געבען א מעגליכקייט פון פרייער פערטיידיגונג בעת די פראצעסען.

ענטשולדיגונג.

דערמיט ענטשולדיג איך זיך פאר'ן לעדער־ארבייטער־פעראיין און פאר דער סעקציע שטעפער־כאלופניקעס, פאר זיין א שטרייק־ברעכער אין לעצטען שטעפער־שטרייק. איך פערזיכער מעהר אזעלכעס נישט צו טון. אלס צייכען פון חרטה גיב איך 10 זל. צו דער דיספאזיציע פון פעראיין.

מ. עלסנער, פאמארסקא 53

Dr. med.

L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

אלע ארט אנאליזען.

נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג פאר. אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פרייזען.

גרויסע רעדע פון ד"ר. חיים ווייצמאַן

אויף דער סעסיע פון ציוניסטישען אַקציאָנס־קאָמיטעט

ירושלים (יט"א)

ד"ר חיים ווייצמאַן האָט אויף דער סעסיע פון ציוניסטישן אַקציאָנס־קאָמיטעט אין ירושלים געהאַלטן אַן אַנדערטהאַלבן שעה'דיגע רעדע, וועגן וועלכער יט"א האָט שוין טעלעגראַפיש באַריכטעט. מיר גיבן דאָ דעם פולן טעקסט פון ד"ר ווייצמאַנס רעדע:

איך באַט מיר ענטשולדיגן, וואָס איך בין ערשט איצט געקומען צו די זיצונגען פון אַקציאָנס־קאָמיטעט. זייט מיין אַנקומען אין לאַנד בין איך אָבער אומאויפהערליך געווען בעשעפטיגט מיט ציוניסטישער אַרבייט, דערביי האָב איך נאָך נישט געזעהן פיל דערפון, וואָס איך מוז זעהן. איך האָב מורא, אַז ווען עס וועלן איינוואַנדערן קיין ארץ־ישראל נאָך ווייטערע 100,000 יידן, וועל איך שוין גאָר נישט קענען קומען אין לאַנד, ווייל יעדער וויל מיט מיר רעדן און ווייל דאַן וועל איך נאָך האָבן מעהר וואָס צו טאָן. עס בלייבט מיר דעריבער נאָר דער צווייטער אויסוועג: אַליין זיך צו באַזעצן אין לאַנד. איך האָב זיך ענטשלאָסן דאָס צו טאָן.

איך וואָלט געוואָלט צוערשט זאָגן אַ פּאָר ווערטער וועגן דער קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יידן.

ווען מען קומט אין לאַנד, אַזוי ווי איך, זעהט מען, ווי שווער עס איז די דאָזיגע אויפגאַבע. די שוועריגקייטן ענטשטעהן נישט ביי קאָלאָניזירן יונגע מענשן, ווי אייך איז בעקאַנט, זענען שוין אין א"י קאָלאָניזירט געוואָרן 1800 יונגעלייט פון דייטשלאַנד. דאָס איז דורכגעפיהרט געוואָרן מיט גאַנץ בעשיידענע מיטלען. די גרעסטע שוועריגקייטן זענען פערבונדן מיט דעם א. ג. מיטעלשטאַנד, מענשן אין רייפערן עלטער, וועלכע קומען אין לאַנד מיט 1500 אָדער 2000 פונט. די שוועריגקייט בעשטעהט זיך נישט דערפון, וואָס זיי זאָלן זיין מינדערווערטיגער נאָר דערפון, וואָס צווישן זיי און דער שווערער נויט, אין וועלכער זיי געפינען זיך שטעהט זייער קליין פערמעגן, וועלכן זיי האָבן מיטגעבראַכט. די דאָזיגע מענשן זענען אויסערגעוועהנליך פאַרזיכטיג. זיי ריזיקירן נישט איבערצוגעהן צו לאַנדווירטשאַפט, ווייל דאָס איז פאַר זיי אַ שפּרונג אין דאָס אומבעקאַנטע. די דאָזיגע מענשן ווערן אַ שווערער פּראָבלעם. מען מוז פאַר זיי האָבן ספּעציעלע באָדן־רעזערוון. מען האָט געקעמפט פאַר באָדן פאַר די דאָזיגע מענשן נישט ווייט פון ראשון־לציון. דער דאָזיגער עד־קויף איז אָבער נישט געלונגען. איצט זוכן ווידער נישטאָ געגוג ענטשפּרעכענדע ערד־שטחים פאַר די דאָזיגע מענשן.

אויב די דאָזיגע קאָלאָניזאַציע געהט צו לאַנגזאַם, דאַרף מען די סיבה דערפון זוכן אין די שווערע פערהעלטנישן פון לאַנד, וואָס איז אין יעדער הינזיכט באמת אַ שווער לאַנד. די אָפּשאַפונג פון די דאָזיגע שוועריגקייטן איז אַ זאַך, וואָס פאָדערט אַ לאַנגע צייט, א"י איז בכלל אַ לאַנגזאַם לאַנד. אין וועלכן מען מוז האָבן אַ סך געדולד. ווער עס האָט נישט דאָס דאָזיגע געדולד, דעם וואָלט מען בלויז געקענט געבן די עצה, ער זאָל שוין ליבערשט בלייבן אויפ'ן קורפירסטענדאַם. ווער עס קומט אָבער אַהער, דאַרף מען איהם זאָגן, אַז דאָ לעבט ער זיכערער ווי ערגעץ־וואו אַנדערש אין דער וועלט.

ערלויבט מיר נאָך איצט, ווען איך קום צום ערשטן מאָל נאָך דריי יאָהר ווידער צו רעדן אין א. ק., צו זאָגן אויך אַ וואָרט וועגן דער אַלגעמיינער לאַגע, אַלס איינער, וועלכער איז פון דער לאַגע אין לאַנד אויפ'ן שווערסטן אופן געטראָפען.

כדי צו זאָגן פון אַנהויב עטוואָס אַלגעמיינעס, וויל איך פעסטשטעלן, אַז איך בין טיף איבערצייגט, דאָס מיר שטעהן פאַר אומגעהויערע מעגליכקייטן. איהר ווייסט, אַז איך האָב דעם גוטן אָדער, איינענטליך, דעם שלעכטן נאָמען פון אַ מענש, וואָס זעהט שטענדיג בלויז אין קליינע אויסמעסטונגען. דערין זענען שולדיג מיינע אויגען, און פונדעסטוועגן בין איך איבערצייגט, אַז אויב עס וועט אונז געלינגען, נאָך אין משך פון פינף יאָהר ווייטער צו געהן אויף דעם זעלבן וועג און מיט דעם זעלבן טעמפּאָ, וואָס היינט, אויב אין משך פון די נעכסטע פינף יאָהר וועלן אין לאַנד ווייטער קענען איינוואַנדערן 40—45 טויזענד מענשן יעהרליך, אויב אַלזאָ דאָס וועט געלונגען, וועלן מיר זיין ביכולת צו דערגרייכן אומגעהויערע זאַכען. איך גלויב, ווען די רעגירונג וואָלט געווען גרויסמוטיגער, וואָלטן מיר לייכט געקענט דערגרייכן צו אַזעלכע צאָהלען, ווי די וואָס איך האָב נאָר וואָס אָנגערופן. און דערביי אָהן גרויסער געפאַהר פאַר דער ווירטשאַפט פון לאַנד. מען קען זיך פאָרשטעלן, אַז דערמאָלט, אויב עס זאָל נישט געשעהן קיין אומפאָראויסגעזעהענע קאַטאַסטראָפע, למשל, אַ נייע וועלט־מלחמה, וועלן מיר נאָך פינף יאָהר קענען זיין אין אַ לאַנד אַ האַלב מיליאָן מענשן. דער דאָזיגער האַלבער מיליאָן וואָלט אין לאַנד געווען די מאַיאָריטעט, נאַטירליך נישט נומעריש, אָבער דינאַמיש. דער דאָזיגער האַלבער מיליאָן מענשן וואָלטן געקענט אַליין געהן זייער וועג, אויך אָהן אונז, איך וואָלט מיר אַלזאָ געקענט פאָרשטעלן, איך — דער פּעדאַנט, וואָס גלויבט נישט אין דער פאַלשער פּראָזע — איך וואָלט מיר געקענט פאָרשטעלן, אַז נאָך פינף יאָהר, וואָלטן מיר געקענט מאַכן אַ שריט, וואָס וואָלט געפיהרט דערצו, אַז מיר זאָלן אַרויסזאָגן איבער דאָס פאָרמעלע נאַציאָנאַל־היים, עס וועט נישט זיין דער יודענשטאַט, און זיכער נישט דער יודענשטאַט אויף ביידע זייטן פון ירדן, איך וואָלט מיר אָבער בענוגנט מיט די דאָזיגע אויסזיכטן, מיט דעם דאָזיגן האָריזאָנט פאַר אונזער ווייטערדיגער ענטוויקלונג. און די ענטוויקלונג וואָלט געווען אַ רעזולטאַט פון ווייטערן בעפעלקערונגס־וואוקס.

ווען איך שטעל מיך פאָר, דאָס אימיצער וועט מיך פרעגן, וואָס איך ווינש זיך פאַרן סוף פון מיין לעבן, דאַן וואָלט איך נישט געהאַט קיין אַנדער ענטפער ווי: דערלעבן נאָך 5 יאָהר פון אַזאַ ענטוויקלונג, ווי איך האָב אָנגעצייכנט. מיר וועלן נאָך געוויס האָבן פיל שוועריגקייטן אויף פערשידענע געביטן. די דאָזיגע שוועריגקייטן קענען אָבער אונז נישט אַזוי פערשטערן, אַז מיר זאָלן פּאַראַליזירט ווערן אין אונזער אַרבייט. געוויס קען אַריינטרעטן אַ פּויזע אין אונזער אַרבייט, איך קען אָבער נישט די קראַפט, וואָס זאָל אונז קענען פערהאַלטן אויף אונזער וועג.

עס כאַפּט מיך אַרום אַ שרעק, אַז דאָס, וואָס מיר בויען מיט די אייגענע הענד, וועט דורך אונז אַליין צושטערט ווערן. אום אַזוי, זאָל מען ליבערשט וואַרטן ביז אונזער דור וועט אויסשטאַרבן און עס וועט קומען אַ נייער יודישער דור, וואָס וועט זיין אימשטאַנד צו טון דאָס, וואָס מיר זענען נישט פעהיג צו טון. איך ווייס, איהר זענט אַלע געריבענע פּאָליטיקער, וואָס ווייסן שוין אַלץ, מען האָט ביי אונז שוין אַלץ דערציילט און אַלץ געהערט. איך וועל דעריבער אויסמיידן צו בעריהרן זאַכן, וואָס קומען פון אַ ביטער געפיהל. דאָס, וואָס איך זאָג אייך, איז די ווירקליכקייט, אַזוי ווי זי שפּיגעלט זיך אָפּ אין קאָפּ פון אַ מענש, וואָס האָט דאָס ביטערסטע דורכגעלעבט און דורכגעשפּירט צוזאַמען מיט אייך און וועלכער שפּירט איצט, אַז אַלץ ליגט אויפ'ן שאַרף פון מעסער: איך בענק זיך נישט געהן, ווי איהר ווייסט, מיט גרויסע ווערטער, אָבער עס איז נישטאָ קיין אַנדער בעצייכענונג פאַר דער דאָזיגער לאַגע ווי דאָס, אַז אַלץ ליגט אויף דעם שאַרף פון מעסער.

עס איז שוין אַזוי, אַז צו דעם הייפעל מענשן, וואָס לעבט און אַרבייט אין לאַנד, זענען געווענדעט די בליקן און די האָפענונגען פון מיליאָנען מענשן. קיינמאָל איז אונזער פעראַנטוואָרטליכקייט נישט געווען אַזוי גרויס ווי איצט. אפשר איז בלויז איין מאָמענט אין אונזער געשיכטע געווען אַזוי שיקזאַל־פול — די צייט פון דער בעלאַגערונג פון ירושלים.

איהר האָט אויף דעם לעצטן קאָנגרעס געוועהלט אַן עקזעקוטיווע אויף דעם זעלבן אופן, ווי מיר זענען געוואוינט צו וועהלן אַן עקזעקוטיווע אַלס העכסטן אָרגאַן פון אונזער בעוועגונג. די דאָזיגע עקזעקוטיווע האָט געלייסטעט אַרבייט. די עקזעקוטיווע האָט פיל נישט געטון, אָבער דערין זענט איהר שולדיג, ווייל איהר האָט דער עקזעקוטיווע דאָס לעבן געמאַכט שווער און הייס. דאָ רעדט מען אַזוי פיל וועגן דעם, אַז מען מוז שטאַרקן די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע. איך זאָג אייך: מען קען נישט מיט איין האַנד וועלן שטאַרקן די ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע, און מיט דער אַנדערער — שטירצן זי דורך איהר געוועהלטע עקזעקוטיווע.

איך זעה דעם שרעקליכן קאַמף פון זעלבסט־צערייסונג אין אונזער אייגענעם לאַגער. עס וואָלט געווען אַן אָנאויפטו, ווען דער אַקציאָנס־קאָמיטעט וואָלט געשאַפן אַן אָרגאַן, זאָל ער צעהלען דריי אָדער פינף מיטגלידער, וואָס זאָל בעהאַנדלען די אַלע פּראָבלעמען, וואָס בעדראָהען אונזער לעבן. די דאָזיגע קערפּערשאַפט זאָל מיט רוהע און ערנסט צוגרייטן אַ באַריכט פאַרן נעכסטן קאָנגרעס. אַלע לויפענדע אַנגעלעגענהייטן זאָל ערלעדיגן די עקזעקוטיווע. איך האַלט פאַר מעגליך און נויטיג צו שאַפן אַזאַ אָרגאַן. נאָך קיינמאָל איז נישט געווען קיין פּאַסענדערע צייט פאַר דעם דאָזיגן ציל, ווען עס שטעהט פאַר אונז די אויפגאַבע צו קאָלאָניזירן ביינע 2000 מענשן, צו בעפרייען זיך פון די חובות, צו דערגרייכן ביינע ווירטשאַפטליכע און פּאָליטישע צילען, מוזען מיר זיין בכח צו דערגרייכן אויך די איינהייט אין דער בעוועגונג.

ווען מיר זענען דערצו פעהיג, וועלען מיר אפשר קומען צו בעפרייאונג פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. עס שלאָגט די לעצטע שעה. מיר זענען אַזוי קלוג אָהער אפשר אַזוי נאַריש, מיר האָבן אָבער נאָך איין בעגעהל, כדי זיך צו ראַטעווען פון פערדינקונג, איך האָף, אַז איהר וועט פעסט האַלטן דעם דאָזיגן באַנד, כדי זיך אַליין אַרויסצוציהען פון דעם זומפּ.

:X:

FEMINA
WYTWORNA-DELIKATNA BIELIZNA DAMSKA
3-KROTNIE ZWIĘKSZONA TRWAŁOŚĆ NASZYCH WYROBÓW
DZIĘKI SPECJALNEJ PREPARACJI PRZĘDZY

דער עקסמיסיע־מאָראַטאָריום ווערט פערלענגערט

מאָרגן ערשיינט דער דעקרעט פון מלוכה־פּרעזידענט

וואַרשאַ, 7 (טעלעפאָניש)

מאָנטאַג ווערט אין „דזשענניק אוסטאַוו" פערעפענטליכט ווערן דער דעקרעט פון מלוכה־פּרעזידענט, וועלכער פערלענגערט דעם עקסמיסיע־מאָראַטאָריום פאַר אַרבייטסלאָזע, וועלכע פערנעהמען איין צימער און איין צימער מיט אַ קיך. דער מאָראַטאָריום וועט פערלענגערט ווערן ביז'ן 30 אָקטאָבער.

די „טשעלוסקין"־עקספּעדיציע ווערט געראַטעוועט דורך סאָוויעטישע פליהער

מאָסקווע, 7 (ספּ. טעל.)

די ראַטונגס־אַקציע, וועלכע ווערט ענערגיש געפיהרט צו ראַטעווען די „טשעלוסקין"־עקספּעדיציע האָט ווידער געבראַכט אַ זיג פון דער טעכניק איבער דער נאַטור. די פליהער קאַמאַניק און מאָלאַקאָוו האָבן זיך אַראָפּגעלאָזט מיט זייערע אַעראָפּלאַנען אויף דער אייז־קריע, אויף וועלכע ס'געפינען זיך די אַנטיילנעהמער פון דער טשעלוסקין־עקספּעדיציע.

די פליהער האָבן מיטגענומען 5 פערזאָן און זיי אָפּגעשטעלט קיין וואַנקאַרעם. מיט אַ סאָוויעטישען אַעראָפּלאַן האָט זיך איינגעגעבן באַכאַמאַל צוצוקומען צו פּראָפ. שמידטס לאַגער. די אַעראָפּלאַנען האָבן ווידער מיטגענומען מיט זיך פון לאַגער 10 פרויען און קינדער.

ניו־יאָרק, 7 (ספּ. טעל.)

דער בעריהמטער אַמעריקאַנישער לופט־פליהער לינדבערג, וואָס איז דער ערשטער איבערגעפלויגען דעם אַטלאַנטישן ים, האָט זיך געווענדעט צו דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדע אין וואַשינגטאָן, אַז ער וויל אַרויספליהען צו די העלדען פון „טשעלוסקין", וואָס געפינען זיך אויף דעם אייז־מדבר, כדי זיי צו ברענגען הילף.

דער אַמבאַסאַדאָר טראָיאַנאָווסקי האָט געענטפערט לינדבערגן, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג נעמט אָן זיין אָפּערטע מיט צופרידענקייט און דאַנקט איהם פאַר זיין גרייטקייט צו העלפן די קרבנות פון טשעלוסקין.

די אַמעריקאַנער צייטונגען מעלדן, אַז לינדבערג לאָזט זיך אין וועג שוין די נאָענטסטע טעג.

וואַרשאַ (יט"א) דער בעקאַנטער יודישער אימפּרעסאַריאָ פון פּאַריז ה' ישראל שפּאַן האָט דינסטאָג אָוונט אַרויסגעשיקט פון וואַרשאַ אויפ'ן אַדרעס פון פּראָפ. שמידט צום „טשעלוסקין"־לאַגער אויפ'ן אַרקטישן ים פאָלגענדע דעפּעשע:

„די וועלט איז פול מיט אייך ענטציקט. איך שלאָג אייך פאָר, נאָך אייער אומקעהר, אויפצונעהמען אַ פאָרטראַגען־טורנע איבער דער וועלט. ערוואַרט אייער טעלעגראַפישע תשובה".

די דעפּעשע איז געשיקט געוואָרן דורך מאָסקווע, די מאָסקווער ראַדיאָ־סטאַנציע האָט קורץ דערויף מיטגעטיילט, אַז די דעפּעשע איז דורכ'ן ראַדיאָ איבערגעגעבן געוואָרן צום „טשעלוסקין"־לאַגער.

דער סענסאַציאָנעלער בעזוך פון ירושלים'ער בירגערמייסטער נאַשאַשיבי אין דער יוד. אגענץ

ירושלים (יט"א) אַ גרויסע סענסאַציע איז די פּאָליטישע קרייזן האָט אַרויסגערופן די פאַקט, וואָס דער ירושלים'ער בירגערמייסטער און מיטגליד פון דער אַראַבישער עקזעקוטיווע נאַשאַשיבי האָט היינט בעזוכט דעם בנין פון דער יודישער אַגענץ בעת די בעראַטונגען פון ציוניסטישן אַקציאָנס־קאָמיטעט.

נאַשאַשיביס בעזוך אין דעם זיץ־אָרט פון דער יודישער אַגענץ האָט אַרויסגערופן גרויס אָנזעהן, ווייל זייט פיל יאָהרען איז דאָס דער ערשטער פאַל, ווען אַ פיהרענדע אַראַבישע פערזענליכקייט שטאַט אָפּ אַ וויזיט דער יודישער אַגענץ.

ירושלים, 7 (פּ"א טעלעגראַפיש).

נאַשאַשיבי האָט געמאַכט אַ צווייטן וויזיט טשערטאָקן. ביידע בעזוכן ווערן דאָ לעבהאַפט קאָמענטירט.

50 מענשן זיך פערסמ'ט

אַ בעקער האָט געבאַקן ברויט מיט אַרשעניק

פּויזען, 7. (ספּ. טעל.) אין שטעטעל גראָדשיסק זענען 50 מענשן פערסמ'ט געוואָרן נאָכדעם ווי זיי האָבן געגעסן ברויט פון שיצמאַנ'ס בעקעריי. איינער פון די פערסמ'טע איז געשטאָרבען. ווי ס'האָט זיך אַרויסגעשטעלט האָט דער בעקער אַנשטאָט צוקער אַריינגעשיט אין טייג אַרשעניק פאַר מייז.

Bank Handlowy w Łodzi
SP. AKCYJNA
Łódź, Al. Kościuszki15
גיט אָפּ צו דיספּאָזיציע פון דער ג. קונדשאַפט
סעיפן
וועלכע נאָך די אַדורכגעפיהרטע רעאָרגאַניזאַציע גיט די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר אַלערארט בעקוועמליכקייט און די נעהעריגע בעדינגונג ביי אַ מינימאַלן אָפּצאָהל פון
4 זל. אַ חודש.

KABARET-DANCING
TABARIN
Narutowicza 20.
אַלע טרעפן זיך
אין דעם פריילעכסטן און ביליגסטן
Kabaret-Dancing
אויף דעם נייעם סענסאַציאָנעלען אַטראַקציע־פּראָגראַם.
היינט און אַלע טאָג
FIVE פון 5 נאָכמ. ביז 9 אָוונט
און פון 10 ביז אין דער פריה
גרויסער קאַבאַרעט־פּראָגראַם

לאדז
8 אפריל 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז,
8 אפריל 1934

א גלענצענד געשעפט...

פיאסקא פון די נאציס ביי די ווירטשאפטס־אונטערהאנדלונגען מיט די סאוויעטען

צווישן די סאוויעטן און די פארשטייער פון דריטן רייך זענען לעצטענס געפירט געווארן ווירטשאפטליכע אונטערהאנדלונגען, וועלכע האבן זיך געענדיגט מיט אן גרויסן פיאסקא פאר דער נאציאנאל־סאציאליסטישער פאליטיק. די אונטערהאנדלונגען האבן אנ׳איבעריג מאל באוויזן די אומגעלומפערטקייט, דעם שאדן, וועלכן ס׳ברענגט דייטשלאנד דער רעושים פון היטלער׳ן.

פריהער, איידער היטלער איז געקומען צו דער מאכט, פלעגן די סאוויעטישע בעשטעלונגען בעטרעפן ביז פיר־הונדערט מיליאן מארק א יאהר. דאס יאהר וועלן זיי אויסמאכן נישט מעהר ווי 50 מיליאן. די סאוויעטן וואלטן אייגנטליך נישט בעשטעלט אפילו אויף דער דאזיגער סומע, באר דא האנדלט זיך וועגן צואב־ליפערונגען און וועגן טיילען פון מאשינען וואס רוסלאנד האט געהאט געקויפט אין דייטשלאנד. די סאוויעטן זענען אין דייטשלאנד שולדיג אלטע חובות אויף א סומע פון זעקס־הונדערט מיליאן, ווען אט די סומע וועט אויסגעצאהלט ווערן, וועלן די האנדעלס־בעציהונגען צווישן די סאוויעטן און דעם דריטן רייך אינגאנצן אויפהערן. דאס וועט מסתם אויך רעקלאמירט ווערן אלס גרויסער געווינס פון ביי׳עם רעושים....

די פארשטייער פון די סאוויעטן האבן געפירט אויסערגעוועהנליך געשיקט די אונטערהאנדלונגען. די אויפגאבע איז פאר זיי נאך פערלייכטערט געווארן דערמיט, וואס אלע פריהערדיגע דייטשע עקספערטן, וועלכע פלעגן געוועהנליך זיך בעטייליגען אין די אונטערהאנדלונגען און אין די געשעפטליכע בעציהונגען מיט די סאוויעטן, זענען דורך די היטלעראווצעס בעזייטיגט געווארן פון זייערע אמטען.

דער פארזיצער פון דער סאוויעטישער דעלעגאציע ווייצער האט אנגעהויבן די אונטערהאנדלונגען מיט אנ׳איבערראשענדער פאדערונג: ער פארלאנגט מען זאל די סאוויעטן ערטיילן א פינאנץ־קרעדיט אין דער הויך פון דריי־הונדערט מיליאן מארק. די סאוויעטן האבן זיך איבערצייגט, ערקלערט ער, אז די וואר־קרעדיטן זענען פאר זיי נישט קיין געשעפט, זיי ווילן פאר אלע איינגעקויפטע סחורות צאהלן מיט מזומן, אלא, וואס דען, מען זאל זיי געבן די דריי־הונדערט מיליאן מארק אלס קרעדיט אויף זעקס יאהר. אויב נישט, וועלן די סאוויעטן מוזען רעדוצירן פון זייערע בעשטעלונגען אין דייטשלאנד.

די דייטשע דעלעגאטן האבן געעפנט מויל און אויערן. דער פארשטייער פון די אינדוסטריעלער האט אזש אויסגעשריען: וואס, איהר זייט משוגע? איהר ווילט צאהלען באר געלד? די פארשטייער פון דער רעגירונג שאכט, שמידט און דער פינאנץ־מיניסטער שווערין־קראזיגק האבן זיך ארומגעקוקט, זיי ווייסן דאך אויסגעצייכנט, אז די היטלער־רעגירונג איז נישט אימשטאנד צו ערטיילן דעם מינדעסטן געלד־קרעדיט, אז די מארק איז געדעקט קוים אויף זעקס פראצענט?

און צו דעם אלעמען האט ווייצער אפילו נישט געוואלט זאגן וויפיל וועלן עס בעטרעפן די סאוויעטישע בעשטעלונגען: עס זענען פארהאן אזעלכע גינסטיגע אפערטן פון אמעריקע און פון שוועדען, אז ס׳איז זעהר שווער וועגן דעם צו רעדען!

די דייטשן האבן סוף כל סוף געענטפערט מיט „ניין". נו, גוט, האט געזאגט ווייצער. דייטשלאנד דארף פון אונז היי־יאהר בעקומען זעקס־הונדערט מיליאן חובות און נאך 140 מיליאן פון די איבערגאנג־קרעדיטן. אבער ווען מיר האבן מיט אייך געהאט געשלאסן דאס געשעפט, האט אונזער אימפארט קיין דייטשלאנד בעטראפן מיט העכער הונדערט מיליאן מעהר איידער איצט. מיר פארלאנגען איהר זאלט אונז ערטיילן א גרעסערע אימפארטירונגס־קוואטע.

די דייטשן האבן זיך געדרייט ווי אויף א פאטעלניע. ענדליך האבן זיי ערקלערט, אז זיי זענען גרייט צו פראלאנגירן די ערטיילטע קרעדיטן. אבער ווייצער האט זיי באלד אפגעשטעלט.

ווער רעדט וועגן פראלאנגירן? די סאוויעטישע רעגירונג פאדערט נישט קיין שום פראלאנגאציע, זי וויל בעצאהלען דעם גאנצן חוב. זי פארלאנגט באר מען זאל פערגרעסער׳ן איהר אימפארט־קוואטע. און דאס איז דאך אנ׳אויסגעשלאסענע זאך, ווייל צוליב דער קאטאסטראפאלער לאגע פון דער מארק, האט דאך דייטשלאנד קעטווערען אימפארט כמעט אפגעשטעלט.

דער האנדעל האט זיך געענדיגט אט מיט וואס: די סאוויעטן וועלן דאס יאהר בעצאהלן בלויז 55 מיליאן פון די טערמינירטע קרעדיטן. די איבעריגע סומע ווערט זיי פראלאנגירט.

וואס אנבעלאנגט בעשטעלונגען, האט ווייצער פארגעלייגט, אז ער וועט מאכן בעשטעלונגען אויף זעכציג מיליאן און דאס מיט א קרעדיט פון זעקס יאהר. די דייטשן האבן געמיינט, אז דאס איז א חוזק, אבער אויפן צווייטן טאג האט זיך בעוויזן אין די בלעטער א ידיעה, אז די סאוויעטן בעקומען א גרויסן קרעדיט אין שוועדען און דאן האבן די היטלעריסטישע פארשטייער פערשטאנען, אז די סאוויעטישע בעשטעלונגען זענען ארויס פון זייערע הענד, אז דער רוסישער מארק איז פאר זיי ענדגילטיג פערלארען.

„יודען, אנהענגער פון היטלער׳ן"

„ראבאטניק" וועגן געמיינזאמען אינטערעס פון דער יודישער בורזשואזיע מיט׳ן פאשיזם

דער נעכטיגער „ראבאטניק" ברענגט א סענסאציאנעלן לייט־ארטיקעל א.נ. „יודען—היטלעראווצעס". די צייטונג פון די פוילישע סאציאליסטן שטעלט זיך אפ אויף דער אויבען־אויף פאראדאקסאלער ערשיינונג, אז עס איז מעגליך די עקזיסטענץ פון יודען, וועלכע זאלען זיך ארויסזאגן פאר היטלערן און וועלכע זאלען זיך ערקלעהרען אלס אנהענגער פון היטלעריזם. דאס בלאט פיהרט אויס, אז די אינטערעסען פון דער יודישער בורזשואזיע דעקען זיך מיט די אינטערעסען פון דער אלגעמיינער בורזשואזיע, אזוי אז ס׳איז כמעט א געוועהנליכע ערשיינונג, וואס יודען זענען אנהענגער פון פאשיזם, ווי דאס איז צו קאנסטאטירען אין עסטרייך, און אפילו אין פוילען.

דאס ארטיקעל הויבט דער „ראבאטניק" אן פון די יודישע היטלעריסטען אין דייטשלאנד, פון דעם טרויעריג־בעריהמטען נאומאן, וועלכער האט זיך ערקלעהרט אלס אנהענגער און געטרייער דינער פון היטלעריזם, נישט קוקענדיג אויף אלע שפייען אין פנים אריין, וועלכע ער גופא, דער יודישער היטלעראוויעץ, האט בעקומען מצד די נאצים.

נישט לאנג צוריק אויף א פערזאמלונג אין האמבורג האט נאומאן ערקלעהרט: „איך אנערקען זיך צו היטלערן. דאס וועלט־יודענטום, וואס איז פער׳סמ׳ט פון גיפט פון פאציפיזם, איז דער ערגסטער שונא פון דייטשען יודענטום".

דער זעלבער נאומאן האט אויסגעדריקט זיין סאלידאריטעט מיט געבעלס׳ן, וועלכער פערדאמט די יודישע קונסט. די האמבורגער פערזאמלונג האט זיך פערענדיגט מיט אויסגעשרייען „הייל" אויפן אדרעס פון „יודישען משיח" היטלער׳ן. מ׳דארף צוגעבען, אז איבער דער טריבונע האט געפלאטערט א פאהן פון דעם האקענקרייץ, און אז די וואך ביי דער פאהן האבן געהאלטען צוויי מיטגלידער פון יודיש־היטלעריסטישען יוגענד בונד.

עס קאן עמיצער פארווארפען, שרייבט דער „ראבאטניק", אז די אויפפיהרונג פון די רייכס־דייטשע יודען איז אנ׳אויסנאהם. אבער, ניין. אין דער צייט פון אויפשטאנד פון די עסטרייכישע ארבייטער האט די יידישע בורזשואזיע פארגעלייגט דאלפוס׳ן איהר דינסט און נאך פריהער האט זי געגעבען געלד אויף שטארעמבערג׳ס היימווער.

נאך מעהר! אין ווין גייט ארויס אנ׳ארגאן פון ציוניסטען־רעוויזיאניסטען א. נ. „יודענשטאט". אין דאזיגען אפיציעלען ארגאן האט זיך די טעג געוויזען אנ׳ארטיקעל, וואס איז פול מיט היטלעריסטישער פראזעאלאגיע און ערקלערט זיך אין הונדערט פראצענט פאר היטלער׳ן. דער ארגאן פון די עקסטרעמע ציוניסטען גייט אזוי ווייט, אז ער רופט נישט צוויי־רייטיג צו מארדעווען די יודישע מארקסיסטען.

פאר אונז, שרייבט ווייטער דער „ראבאטניק" איז דאס אריבערווארפען זיך פון דער יודישער בורזשואזיע אויף דער זייט פון פאשיזם קיין שום סורפריז נישט. ס׳ווערט נאכאמאל בעשטעטיגט, אז דער עקאנאמישער אינטערעס איז שטארקער פאר יעדען אנדערען און אז די יודישע בורזשואזיע, ווי איבעריגענס די בורזשואזיע פון די אנדערע פעלקער האלט שטענדיג מיטן שטארקען, מיט דער מאכט, אויב די מאכט איז א בורזשואזע.

אונז גייט וועגן עפעס אנדערש, אונז גייט וועגן דער וויסטער אנטיסעמיטישער פראפאגאנדע פון די ענדעקעס און די פערשידענע פוילישע פאשיסטען. די דאזיגע פראפאגאנדע הויבט ביז צום הימעל דעם פאשיזם און דעם היטלעריזם, אבער אויך די יידישע בורזשואזיע בויגט זיך פארן פאשיזם אין דייטשלאנד, אין עסטרייך, אין איטאליען און אין פוילען.

די אנטיסעמיטישע פראפאגאנדע אין פוילען פערשווארצט דעם סאציאליסט, כלומרשט, ווי א פראדוקט פון יודענטום, און אויך די היטלעריסטישע יודען, די יודען פון דאלפוס׳ן, פערשטיינערן און שיסען אויף די יודישע מארקסיסטען און די יודישע בורזשואזיע אין פוילען בעשולדיגט אין אנטיסעמיטיזם אפילו די סאציאליסטישע אידעע.

דער איינהייטליכער פראנט פון דער בורזשואזיע פון אלע פעלקער, ראסען, און גלויבענס געגען סאציאליזם געפינט דא דעם בולט׳סטען אויסדרוק. און דער דאזיגער פראנט איז געבויט אויף א סאלידען באדען. די יודען פון נאומאנען אין דייטשלאנד וועט קיין האר פון קאפ נישט ארונטערפאלען, נישט קוקענדיג דערויף, וואס מיט דער נארדישער ראסע האבן זיי נישט קיין שום געמיינזאמעס. דאקעגען מיט די יודען אין עסטרייך, אין פוילען א. א. וו. דער אנטיסעמיטישער פראנט איז אנ׳אנטי־סאציאליסטישער פראנט.

אזוי פיל דער „ראבאטניק". יעדער יוד וועט מסכים זיין מיט דער פראכטענדיגער באציהונג צו אזא נאומאנען, ווי צו א פערזאן, וועלכער האט פערלוירען נישט בלויז יעטוועדע נאציאנאלע, נאר איינפאכע מענשליכע ווירדע, א פערזענליכקייט, וועגען וועלכער עס ווערט בענוצט דאס בעקאנטע ווערטעל מיטן „שפייען אין די אויגען און מיטן רעגען". אבער בעהויפטען, אז די יודען פון נאומאנען, אונטער וועלכע דער „ראבאטניק" פערשטייט זעהר א ברייטע שיכט איז אויך אין דייטשלאנד נישט ארונטערפאלען קיין האר פון קאפ, הייסט די פראגע זיך ליכטער מאכען און פעראיינפאכען.

דעמאקראטיע און יודען

פארטראג פון דענישען פרעמיער אויף א יודישער פערזאמלונג

זעלטען ווען אין דער דענישער געשיכטע האט א געשעהעניש אזוי אויפגעטרייסעלט דעם יודישען ישוב בכלל און דענישען יודען בפרט, ווי שטוינינגס. דעם סאציאל־דעמאקראטישען פרעמיערס פארטראג אין „יודישען פעראיין פון 1930" אויף דער טעמע: „דעמאקראטיע און יודען".

איבער 700 יודען האבן זיך פערזאמעלט אין דעם לאקאל „בערופס־הויטקאלע" און מיט דער גרעסטער שפאנונג געהערט דעם העכסטען מלוכה־בעאמטען, דעם פרעמיער טה. שטוינינג וועגען יודען. אין א צייט ווען מיר לעבען אין שרעק וועגען דעם גורל פון אונזער פאלק אין היטלער־גיהנום, וואס ליגט נאר 6 רייזע פון דאנען, ארגאניזירט א יודישער פעראיין א פארטראג־אווענד מיטן פרעמיער שטוינינג אלס רעפערענט.

שטוינינגס פארטראג גופא איז אין אנהויב געווען א קורצער איבערבליק איבער דער יודישער געשיכטע בנוגע די פערפאלגונגען, וואס מיר זענען אויסגעשטאנען דורך דורות. ער האט געצויגען א פאראלעל צו דער פערשקלאפונג פון דעם אינטערנאציאנאלען ארבייטער־קלאס און האט געמאכט דעם אויספיהר, אז יודען און דעמאקראטען געהערען צוזאמען; ווייל דעמאקראטיע שאפט די געהעריגע פרייהייט פאר ראסע, גלויבען, שפראכען און גייסט. די יודישע אונטערדריקער זענען שטענדיג געווען די אריסטאקראטיע, די מאנארכיע און די דיקטאטור.

דענעמארק פערנעמט גליקלעכערווייזע א בעשיידענעם פלאץ צווישען די לענדער. וואס האבען פערפאלגט און אונטערדריקט יודען. אין אלגעמיין איז די דענישע מענטאליטעט גאנץ פערשיידען פון די אנדערע נאציעס אזא קאטאסטראפע לגבי יודען ווי אין דייטשלאנד, וועט קיינמאל נישט פארקומען אין אונזער מדינה. מיר טיילען נישט די אנשויאונג, אז דער שטאט זאל בעשטימען דעם גייסטיגען לעבען פון יחיד, מיר, סאציאל־דעמאקראטען, פערלאנגען גלייכהייט פאר ראסע, נאציאנאליטעט, גלויבען און געשלעכט.

דאן גייט שטוינינג אריבער צו דער פראגע פון פארלאמענטאריזם, וועלכער ווערט איצט אזוי שטארק קריטיקירט פון די עקסטרעמע עלעמענטען, — איך גיב צו, אז אין דער פארלאמענטארישער פערפאסונג געפינען זיך א סך פעהלערן און שוועריגקייטען, דאס זעלבע האבען שוין געזאגט בעריהמטע שטאטסמענער אין פארלאמענטארישען מוטערלאנד־ענגלאנד, בשעת זיי האבען געקעמפט געגען אויבער־הויז, וואס איז געווען דער ווירקליכער שטער צו דעם אמת׳דיגען פארלאמענט, דעם אונטער־הויז. מיט דער צייט איז דאס אויבער־הויז טאקע רעדוצירט געווארן צו א מושב־זקנים. די געגנער פון פארלאמענטאריזם געפינען זיך נאר אין די קרייזען וואס פערהערליכען דיקטאטור פון אלע שאטירונגען: שווארץ, ברוין און רויט. מיר ס.ד. זעהען אין פארלאמענטאריזם דעם געזיכערטסטען באדען, וואס איז פאר פרייהייט, צוטרוי און שלום אין דעם מענשליכען צוזאמענלעבען. די יודישע געשיכטע ווייזט אונז אויף דווקא אזעלכע דעמאקראטישע אייגענשאפטען, אפילו דער יודישער קעניג דוד האט ענטוויקעלט אין א געוויסען מאס דעמאקראטיזם לויט דאמאלדיגע בעדינגונגען, ער ווייזט ארויס רחמנות לגבי בעזיגטע, ער ענטזאגט זיך פון דעמאלדיגען טריבוט פון שקלאפען, ער בעפרייט זיינע שונאים פון פערשקלאפונג.

...איך רעד היינט צו א פערזאמלונג, וואס שטאמט פון א פאלק וואס האט אפט גשפילט דעם שמעריץ פון פערפאלגט צו ווערען דורך דורות. קיין נאציע האט נישט אזא בלוטיגע געשיכטע ווי די יודישע. מיר מוזען אויפ׳ן העכסטען אופן אנערקענען די מערקווירדיגע שטריכען פון דער יודישער געשיכטע. זיי האבען געמוזט אריבערטראגען זייער היסטארישען מארטיריום, און גלייכצייטיג זיך צופאסען צום ארומיגען לעבען, ארויסווייזען געזעלשאפטליכע לאיאליטעט לגבי די לענדער, וואו יודען האבען זיך געפונען. דערביי זענען זיי געבליבען איבערליך גאנץ. איך בין נישט אין צווייפעל אונטער וועלכער שטאטס־פארם די יודען ווילען לעבען. הגם ס׳געפינען זיך פעהלערן אין דעם פארלאמענטארישען רעזשים, זיכערט ער דאך פרייהייט פון גלויבען, ווארט, פערזאמלונגען און פרעסע. אט די פרייהייט ווילען מיר בעשיצען און קעמפען געגען דעספאטיע און דיקטאטור, מעג זי זיין שווארץ, ברוין אדער רויט.

דענעמארק איז ביז היינט א מקום מנוחה פאר אומגליקליכע פליטים וואס זענען אנטלאפען פון די לענדער ווי זיי ווערען פערפאלגט צוליב זייערע פאליטישע איבערצייגונגען און ראסע. מיר מוזען זיך אבער שיצען פון די עלעמענטען, וואס פיהרען זיך נישט אויף לאיאל און ברעכען דאס אזיל־רעכט. מיר איבען נישט אויס קיין טעראר געגען אונזערע געגנער, מיר ווילען קיינעם נישט אויסראטען מיט געוואלד ווי ס׳שטייט אין די נאציס פראגראמען.

מיר ווילען איינפיהרען דעם שטאטס־סאציאליזם דורך דעם עוואלוציאנערען וועג. דורך קולטורעלען איינפלוס ווילען מיר ווירקען פאר שלום, הומאניטעט און מענשען־רעכט. דאס יודישע פאלקס־שיקזאל איז ארגאניש פערבונדען מיט דער בעפרייאונג פון דעם ארבייטער־קלאס. צוזאמען מוזען מיר קעמפען פאר א גערעכטער צוקונפט...

דער פארטראג האט געדויערט כמעט א שעה און איז אפטמאל אונטערבראכען געווארן מיט רוישענדע אפלאדיסמענטען.

בעשלוסען וועגן דער סאנירונג פון די פינאנסען פון דער יודישער אגענץ

די ענטשלאסענע שטעלונג געגען דער בעזייטיגונג פון די פועלי־ציון פון ווינער פאלעסטינא־אמט

ירושלים (יט״א) דער אקציאנס־קאמיטעט האט היינט אנגענומען א רייה בעשלוסע, וואס בעצוועקען די סאנירונג פון די פינאנצען פון דער יודישער אגענץ. דער אקציאנס־קאמיטעט האט בעפולמעכטיגט די עקזעקוטיווע אנצוהויבען פערהאנדלונגען וועגען א גרעסערער הלואה, כדי צו קאנסאלידירען די חובות פון דער יודישער אגענץ. עס זאלען אויך אנגענומען ווערען שריט, כדי צו קאנסאלידירען אויפ׳ן יסוד פון זעלבסטאויסקום די לאנדווירטשאפטליכע ישובים, וועלכע זענען ענטשטאנען מיט דער אונטערשטיצונג פון דער יודישער אגענץ.

גלייכצייטיג האט דער אקציאנס־קאמיטעט געגעבען דער עקזעקוטיווע ברייטע פולמאכטען בנוגע די גוטיגע הלואה־גאראנטיעס, ווען אפילו דאס וואלט אנגעריהרט די בודזשעט־רעכט פון דעם ציוניסטישען קאנגרעס.

ירושלים (יט״א) אין צוזאמענהאנג מיט דער בעזייטיגונג פון די פארשטעהער פון די פועלי־ציון אין ווינער פאלעסטינא־אמט נאך דער אויפלעזונג פון דער פועלי־ציון־פארטיי דורך דער מאכט, האט ב. לאקער אפיציעל ערקלערט אויף דער סעסיע פון ציוניסטישען אקציאנס־קאמיטעט, דאס דער ווינער פאלעסטינא־אמט וועט נישט אנערקענט ווערען דורך דער אגענץ־עקזעקוטיווע און וועט נישט ערהאלטען קיין שום סערטיפיקאט, כל־זמן די בעזייטיגטע פועלי־ציון־פארשטעהער וועלען נישט צוריקגעשטעלט ווערען אין זייערע רעכט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

א גאנצע רייהע רעפארמען
אין דער סאציאלער פערזיכערונגס=אנשטאלט
רעזולטאט פון דער לוסטראציע=קאמיסיע אין לאדז

די לוסטראציע־קאמיסיע אין דער סאציאַלער פערזיכערונגס־אנשטאַלט, האָט שוין פאַרענדיגט די אַרבייט און פאַרלאָזען לאָדז.

אין משך פון די עטליכע טעג האָט די קאָמיסיע בעזוכט עטליכע אַמבולאַטאָריעס און מעדי־ צינישע פונקטען, וועלכע געפינען זיך אין די אַר־ בייטער־קוואַרטאַלען. די קאָמיסיע האָט אויך אַ־ דורכגעפיהרט געשפרעכען מיט די לייטער׳ס פון דער אַנשטאַלט, וועלכע די קאָמיסיע האָט אָנגעוויזען אויף געוויסע ענדערונגען.

די קאָמיסיע האָט אויך אויסגעהערט 28 פער־ זיכערטע פון פערשידענע אַרבייטער־קרייזען, וועלכע האָבען דער קאָמיסיע איבערגעגעבען פאַקטען, וועל־ כע האָבען אָנגעוויזען אויף אַ גאַנצע רייהע פאַרמאַ־ ליטעטען, וועלכע דאַרפען בעזייטיגט ווערען.

די קאָמיסיע האָט באַן דער לוסטראַציע ער־ קלערט, אַז וואָס שייך דעם בעזונדערען אַפּצאָהל פאַר וויזיטען און מעדיצינען, לאָזט זיך דערוויל גאַרנישט אויפטוו, דאַגעגען וועלען קומען ענדע־ רונגען אין די הייל־ און אַדמיניסטראַציע־אַפּטיי־ לונגען. די וויכטיגסטע רעפאָרמען וועלען איינגע־ פיהרט ווערען ערשט נאָכ׳ן אַפּשליסען דעם קאָלעק־ טיווען אָפּמאַך מיט די דאָקטוירים.

געענדערט וועלען ווערען די אויפנאַהם־שעה׳ן אין די בעזונדערע פונקטען. פון איצט אָן וועלען די אויפנאַהמע־שעה׳ן זיך אָנהייבען פון 9 פריה (ב׳ז איצט פון 11 פאַרמ.). אין די פונקטען וועלען די דיזשורען זיין גאַנצע דריי שעה אָהן איבערייס.

דער בניך, וואָס געפינט זיך נעבען 3־טען פונקט, אין וועלכען ס׳געפינען זיך 6 פונקטען, וועט אָפּגערייניגט ווערען און די פונקטען וועלען איבערגעטראָגען ווערען אין דער הייל־אנשטאַלט, אין וועלכער ס׳געפינט זיך פרייער פּלאַץ.

ס׳וועט אויך געעפענט ווערען אַ כעמיש־באַק־ טעריאַלאָגישע צענטראַלע, וועלכע וועט זיך געפי־ נען אין קרייז־שפּיטאַל אויף דער זאַגיעווסקאַוע גאַס.

די לאַבאָראַטאָריע און אַנדערע אַנשטאַלטען, וועלכע געפינען זיך איצט אין דער צענטראַלע אויף דער קאַנטנע, וועט סקאַסירט ווערען. די צענטראַלע לאַבאָ ראַטאָריע וועט זיך געפינען אין שפּיטאַל אויף פּאַרטער, אַנ׳אָרט, וואָס איז איזאַלירט פון קראַנקע און אינטערעסאַנטען.

די פונקטען־דאָקטוירים וועלען אויף די זיצען בעהמען בלוט אויף אַנאַליזען און דאָס אַר־ בערשיקען אין דער צענטראַלע.

די קימפּעטאָרען־פּאַגאָטאָוויע, וועלכע האָט זיך ביז איצט געפונען אויף דער לאַגעווניצקאַ, ווערט איבערגעטראָגען אויף דער וואולטשאַנסקאַ. דער קרייז־שפּיטאַל וועט בעקומען צוויי אויטאָס אויף איבערצופיהרען קראַנקע. שוין די קומענדיגע וואָך, ווערט געקויפט אַ ספּעציעלער סאַניטאַר־אויטאָ פאַר 20 טויזענד זל.

די קאָמיסיע האָט פאַרשפּראָכען איינצופיהרען נאָך אַ רייהע רעפאָרמען.

פערשטענדיגונג צווישען הויזבעזיצער און לאקאטארען
ערשטער שריט געמאכט דער פאזנער לאקאטארען-פעראיין

פון די הויז־בעזיצער קרייזען ווערט מען מיט וועגען אַ זעהר אינטערעסאַנטע איניציאַטיווע פון אַ גוטווילליגע פערשטענדיגונג צווישען הויז־בעזיצער מיט לאָקאַטאָרען בנוגע אַ רעדוקציע פון דירה־ געלד, צוגעפּאַסט צו די איצטיגע לעבענס־פערהעלט־ נישען.

די ערשטע איז מיט אַזאַ איניציאַטיווע אַרויס געטרעטען דער צענטראַלער לאָקאַטאָרען־פעראיין אין פּוזען, וועלכער האָט געשלאָסען אַנ׳אָפּמאַך מיט׳ן הויז־בעזיצער־פעראיין, לויט וועלכען ביידע צדדים פערפליכטען זיך צו ווירקען אויף זייערע מיטגלידער אין דער ריכטונג פון אַ גוטווילליגער דירה־געלד־רעדוקציע.

לויט דעם אָפּמאַך פערפליכטען זיך ביידע צדדים צו באַרמירען די בעציהונגען צווישען די לאָקאַטאָרען און הויז־בעזיצער צו שליסען אָפּמאַ־ כען, וואָס זאָלען זיין גינסטיג פאַר ביידע צדדים. ביידע צדדים וועלען זיך בעמיהען אויסצו־ פועל׳ן ביי די מאַכט־אָרגאַנען פינאַנציעלע הילף אויף איבערצובויען גרויסע וואוינונגען אויף קליינע.

די לאָדזשער איניציאַטיווע זאָל איצט פערבריי־ טערט ווערען אויף גאַנץ פּוילען. די לאָדזער הויז־ בעזיצער־פעראיינען זאָלען זיך האָבען אַרויסגעזאָגט, אַז אויב די לאָקאַטאָרען־פעראיינען וועלען פּרובען פערטראַקטירען מיט די הויז־בעזיצער וועט דער הויז־בעזיצער־פעראיין זיך בעמיהען, אַז די אַקציע וועגען רעדוקצירען דאָס דירה־געלד זאָל אָננעהמען אַ ברייטערען כאַראַקטער.

אינ׳ם שאטען פון געהיימנישפולען מארד
מ׳זאל האבען ארעסטירט צוויי מערדער, וואס האבען מיט צוויי יאהר צוריק דער׳הרג׳עט דעם יודישען שניידער, ביין

(2) מיט אַנ׳ערך 2 יאָהר צוריק האָט זיך אין לאָדז געטומעלט מיט אַ געהיימנישפולען מאָרד אויף קילינסקיעגאָ 233, וואו עס איז דערמאָרדעט געוואָרען דער איינזאַמער יודישער שניידער, ביין.

אין שייכות מיטן מאָרד איז דאַן צוו. אַנד. אַרעסטירט געוואָרען אַ געוויסער סטאַניסלאַוו ווישניעווסקי, וועלכער איז אָבער מחמת׳ן מאַנגעל אין בעווייזען בעפרייט געוואָרען פון אַרעסט.

דער גאַנצער ענין בכלל איז דאַן, טראָץ אַלע בעמיהונגען פון דער אויספאָרשונג, איינגע־ שלאָפען, און מ׳האָט די מערדער נישט געפונען.

איצט אָבער האָט זיך פּאָליציי גענומען זו־ כען די שולדיגע אין אַ צווייטער פינסטערער גע־ שיכטע — ווי דהיינו, אין דעם באַנדיטען־אָנפאַל דעם 30 מערץ ה. י. אויף דעם וואַרשע־געשעפט פון זיגמונט קאַרפּאַצקי אויף דאָמבראָווסקיעגאָ 47, בעת וועלכען די באַנדיטען האָבען צוגערויבט 130 זלאָטעס במזומן, און זענען אַנטלאָפען.

אין שייכות מיט דעם דאָזיגען באַנדיטען־ אָנפאַל איז דער אויבענאַנגערופענער סטאַניסלאַוו ווישניעווסקי (הענריקאַ 7) ווידער אַריינגעפאַלען אין די הענד פון דער פּאָליציי, צוזאַמען מיט: אַנטאָני ריין (פּשענדזעלניאַנאַ 140), אַלעקסאַנדער לאַשינסקי (קשיווע 5) און לוציאַן ווילצינסקי (פּאָזנאַנסקאַ 9).

בעת דער אויספאָרשונג האָבען ווידער אויפגעוואַכט די פערדאַכטען, אַז ריין מיט וויש־ ניעווסקי׳ן זענען שולדיג אין ערמאָרדען ביינען.

אַלע פיר זיצען, און די אויספאָרשונג ווערט ווייטער געפיהרט.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: מ. קאַצ־ פּערקיעוויטש (זגערזשער 54), י. סיטקיעוויטש (קאָ־ פּערניקאַ 26), י. זונדעלעוויטש (פּיעטריקאָווער 25), ס. באַיאַרסקי און וו. שאַט (פּשעיאַזד 19), מ. לי־ פּיעץ (פּיעטריקאָווער 193), ריכטער און לאַבאַדאַ (11 ליסטאָפּאַד 86).

איינטריטס-עקזאמענס אין די גימנאזיעס

(2) לויט ווי עס אינפאָרמירט אונז דער לאָדזער שול־אינספּעקטאָראַט הויבען זיך אָן דעם 15 יוני די איינטריטס־עקזאַמענס אין די מלוכה׳שע און פּריוואַטע מיטעל־שולען.

אומגליקספאל מיט אנ׳ארבייטער
וואס איז געפאהרען צו דער ארבייט אין דער פאבריק

(2) דער 22־יאָהריגער פראַנצישעק זדזשיע־ כאָווסקי, אַליין אַנ׳אָזאָרקאָווער אַרבייטער, וואָס אַרבייט אין אַ לאָדזער פאַבריק, איז נעכטען, ווי געוועהנליך יעדען פריהמאָרגען, געפאָהרען מיט דער זגערזשער גאַס, אויף אַ ראָווער צו דער אַרבייט

וועלענדיג אויסמיידען א פערבייגייער, האָט ער אַ האַסטיגען קערעווע געטון דעם ראָווער, און ער איז מיט דער גאַנצער קראַפט אַרויף אויף אַ טעלעגראַפען־ סלופּ.

אין אַ שרעקליכען צושטאַנד האָט איהם פּאַגאָטאָוויע אָפּגעפיהרט אין ראַדאָגאָשטשער שפּיטאַל.

Dr. HELLER

ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער־שוועכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.

זונטאַג פון 11–2 מיטאָג.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע־זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעמשניצע־פּרייזן

דיר. דוד צעלמייסטער פּרעזענטירט דעם טעאַטער

„אראראט"

קינסטל. אָנפ. מ. בראָדערזאָן.

היינט, זונטאג,

2 פאָרשטעלונגען 2 אָנפאַנג 7.45 און 10 אָוונט

פון רעוועלאציע=פּראגראם א. נ.

הימל, עפן זיך!...

איז 2 טיילען, 16 בילדער מיט אַ פּראָלאָג און עפּילאָג

רעזשיסירט פון

ש. דזשיגאַן און י. שומאכער

קאָנפעראַנסיע: וול. גאַדיק

אונזער קינסטלער־אַנסאַמבל לויט א. ב.

בירנבוים דוד, בערגמאַן יואל, גאַ־ דיק וול., גאָלדשטיין שמואל, דאַלסקאַ מרים, דזשיגאַן שמעון, טאַרו רוט, לעווי־באַראַנסקאַ רייזעל, שיינע מרים, שומאַכער ישראל, שוואַרצשטיין בער.

בילעטען צו בעקומען פון 11–2 און פון 5 נאָכמ.

מחברים: וואַרטשענקאָ

בראָדערזאָן

קולבאַק

פלאָטנער

לוסטיגער פעסימיסט

מוזיק: ד. בייגעלמאַן

א. בייגעלמאַן

ה. רובין

דעקאראציעס:

א. ליבערמאַן

ב. קוצעוויטש

מוזיק־לייטונג: הערץ רובין

בינע־לייטונג: ב. שוואַרצשטיין

אדמ.־לייטונג: ב. גאַדיק און מ. קאָן.

טעאטער

„ראזמאיטאשטשי"

(פריהער „Teatr Miejski")

ציגעל־גאַס 27, טעל. 25-112

אפּריל

זון־אויפגאַנג 4.55

זון־אונטערגאַנג 6.21

זונטאַג

8

כג

ניסן תרצ"ד

קאמיסאר וואיעוואודזקי איז ארויסגעפאהרען קיין ווארשא נאך קרעדיטען

(2) לויט ווי מיר דערוויסען זיך, איז נעכ־ טען אַרויסגעפאָהרען קיין וואַרשאַ דער לאָדזער קאָמיסאַר, ה׳ וואָיעוואָדזקי.

ער איז געפאָהרען אינטערווענירען ביי די ענטשפּרעכענדע פאַקטאָרען וועגען בעקומען וואָס שנעלער קרעדיטען פאַר לאָדז, בכדי תיכף צוצו־ טרעטען צו דער בעשעפטיגונג פון אַלע סעזאָן־ אַרבייטער.

די ציפער איז נישט מזל׳דיג...
נייע 13 פאבריקען אין לאדז

(2) דער אינדוסטריע־אַמט ביי דער שטאָ־ טישער פערוואַלטונג אינפאָרמירט אונז, אַז לעצ־ טענס זענען בעשטעטיגט געוואָרען אין אונזער שטאָט 13 פּראָיעקטען פון מעכאַנישע וואַרשטאַ־ טען, און צ. א. אַ גאָרן־פאַבריק, אַ טאַשעמקעס־ פאַבריק, אַ טריקאָטאַזש־פאַבריק, 2 סוועטער־פאַב־ ריקען, אַ זאָקען־פאַבריק א.א.וו.

פאליטישער פראצעס

(2) נעכטען זענען געמשפּט געוואָרען דורכ׳ן קרייז־געריכט, אַלס בעשולדיגטע אין קאָמוניס־ טישער טעטיגקייט, דער 17־יאָהריגער פ. אַבראַ־ מאָוויטש און דער 16־יאָהריגער שמואל לייזער קירשענבוים.

דער ערשטער האָט בעקומען אַ פּסק — אַנדערטהאַלבען יאָהר טורמע און דער צווייטער — אויף אויסבעסערונגס־הויז מיט׳ן אָפּלייגען די שטראָף אויף 3 יאָהר.

נישט „געדאנזשעט" „אנצו= ווארעמען"
געכאפּט 3 גנבים מיט דעם צוגע= רויבטען ציהרונג

(2) נעכטען 5 פאַרטאָג האָט אַ פּאַטראָל פון נעהיים־אַגענטען אַרעסטירט אויף זאַכאָדניע גאַס 3 פערדעכטיגע פערשוינען.

דער אַרעסט האָט גלייך געגעבען אַ „פּאָזיטי־ ווען רעזולטאַט" דערמיט, וואָס מען האָט ביי די חברה־לייט געפונען ציהרונג און וועקסלען אויף אַ עטליכע טויזענד זלאָטעס, וואָס זיי האָבען אָקאָרשט געהאַט אַרויסגע׳גנב׳עט ביי אייזיק אייזענבערג׳ן אויף זאַכאָדניע 48.

די דריי געכאַפּטע און אַרעסטירטע גנבים זענען: יעקב הערש וויינבערג, פּינקוס ליפּשיץ און שיע טענענבוים.

די גנבה האָט מען צוריקבעקומען אייזענ־ בערג׳ן.

קלאַנג־קינא־טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26

היינט און פאָלג. טעג!

גרויסער יום־טוב־פּראָגראַם:

דראַמע פון אומשטערבליכען שרייבער

סט. זשעראָמסקי

א. ט.

„די געשיכטע פון זינד"

אין די הויפּטראָלען די עקראַן־שטערנס:

K. Lubieńska

B. Samborski

J. Andrzjewska

און אנד.

אויסער׳ן פּראָגראַם:

דער וואלד דערצעהלט

אָנהייב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג 12 בייטאָג

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען-געריכט און טריבונאל

אויסמעסטען אומזאץ-שטייער

אלס באזע ביים אויסמעסטען „שט"ע" פון א ג"ד זאך קאן גענומען ווערען: ביי האנדעלס-אונטערנעהמונגען — די ווערט פון די איינגעקויפטע סחורות און ביי אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען — די ווערט פון די פערקויפטע אויסארבייטונגען.

פאטענטען אויף מצות

אפילו בעקערייען, וועלכע בעזיצען פאטענטען אויף בארמאל געבעקס, קוים ווילען זיי באקען מצות, דארפען זיי אויך פערפליכטעט אויסצוקויפען ספעציעלע האלב-יעהריגע פאטענטען.

פעראנטווארטליכקייט פון אויסשטעלער פאר צוריסענע וועקסלען

ווי באלד א מאהנער באווייזט, אז דער וועקסעל איז ביי איהם צוריסען אדער אויף אנאנדערען אופן פערניכטעט געווארען, מוז דער אויסשטעלער איהם אומבעדינגט בעצאהלען די בעטרעפענדע סומע.

ס'דארף אין אזא פאל נישט פערפיהרט ווערען קיין ספעציעלע אקציע וועגען אנערקענען די וועקסלען פאר פערניכטעט ווי ס'פראקטיצירט זיך למשל ביי פערלוירענע וועקסלען, נאר דער פאקט פון פערניכטונג קאן בעוויזען ווערען אויף דער פערהאנדלונג פון דער איינגעטליכער תבועה.

שטראף פאר דראהונגען דורך אנאנימען

פאר צו שיקען צו עמיצען אן אנאנימען בריף מיט א פאדערונג איינצוצאהלען א געוויסע סומע אונטער דער דראהונג צו דערהרגענען, ווערט מען פערמשפט לויט'ן ארטיקעל 261 פון שטראף-קאדעקס, וועלכער זעהט פאר תפיסה ביז 10 יאהר.

כלים וועגען ווינקולאציעס

א פירמע האט געשיקט צו א קונדע א פעי"ע סחורה דורך דער פערמיטלונג פון א באנק. דער באנק איז געשטעלט געווארען א בעדינג, אז די סחורה זאל ארויסגעגעבען ווערען דעם אדרעסאט נאר אין דעם פאל, ווען ער וועט פארצייגען צוויי בעשטימטע וועקסלען.

מסתמא האט די באנק ארויסגעגעבען די סחורה נישט רעכענענדיג זיך בכלל מיט'ן אניעווייעטעם בעדינג.

די פירמע האט דאן פערפיהרט א תביעה געגען דער באנק, די באנק האט געטענהט, אז אין אזא פאל מוז דער מאהנער קודם כל צוריסטרעטען זיך צו דעם קונדע און ערשט נאכדעם, ווי דער חוב לאזט זיך בײם קונדע נישט אויפמאהנען, מעג מען ארויס טרעטען געגען דעם, וועלכער האט ארויסגעגעבען די סחורה און ווינקולירט געווארען.

דאס העכסטע געריכט האט דערקלערט, אז אויב א באנק אדער אן עקספעדיטאר גיט ארויס דעם קויפער די ווינקולירטע ביי איהם סחורה, נישט איינקאסירענדיג פריהער די בעטרעפענדע סומע, מעג דער בעפולמעכטיגטער דירעקט אויפמאהנען פון דער זעלבער באנק אדער עקספעדיציע די געהעריגע סומע און ער איז בכלל נישט מחויב פריהער צו פרובען אויפמאהנען ביים אפנעהמער.

עסזעקוציעס פאר חובות

א קרעדיטאר, וועלכער בעזיצט א היפאטעק פערזיכערונג, מעג צוטרעטען אויך צו אנדערע פערמעגענס פון בעל חוב נאר דאן, אויב ס'ווייזט זיך ארויס, אז דאס היפאטעקירטע פערמעגענס גענוגנד [illegible] נישט בכדי צו דעקען דעם שולדיגען חוב.

יודיש קאמעראל-טעאטער
אלעע 1, מאי 2.

גאסטשפילען פון אנסאמבל פון ווארשאווער „פאוויליאן"-טעאטער
אנפיהרונג:
חיים סאנדלער

צוזאמען מיט די בעליבטע ארטיסטען חנה לעוויז און ראזא סאנדלער.

היינט, זונטאג, 2 פארשטעלונגען! — 12 פארמיטאג און 9 אוונט

די סענסאציע פון איצטיגען סעזאן —

„מאניש דער קריפל"

אין 3 אקטען מיט א פראלאג און עפילאג.

אויסערגעוועהנליכער ערפאלג! עמאציע — בעגייסטערונג — א שטורם פון אפלאדיסמענטען רופט ארויס חיים סאנדלער אין זיין קרעאציע אלס „מענש פערזעהניש".

צום שלום: א פריילּיכער סקעטש

„שבת נאכ'ן טשאלענט"

אויסגעפיהרט פון די ליבלינגען פון לאדזער פובליקום חנה לעוויז און חיים סאנדלער

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

נישט-אנגענעהמע קימפעט'ן...

(2) אויף קילינסקיעגא 143 האט די 25-יעהריגע ארבייטערין יאנינא סטעפאניאק פלוצים געבוירען א קינד אין א... קלאזעט.

מ'האט די קימפעטארין מיט'ן קינד אריבער געפיהרט אין דער וועכנערין-קליניק אויף לאגעווניצקא גאס.

▪ ▪ ▪

א צווייטער פאל פון פלוצים געבוירען א קינד אין מיטען גאס — אויף נארוטאוויטשא, נעבען נומער 56 — וואו די געווינערין, יוזעפא רודניאק האט געבוירען דאס קינד איידער פאנאטאוויע איז אנגעקומען.

מ'האט די מוטער מיטן קינד אפגעפיהרט אין עלזשביעטא-שפיטאל אויף נארוטאוויטשא-גאס.

לעהרער וועלען דיזשורירען

אז די שול-קינדער זאלען נישט שטיפען אין דער גאס

(2) דער לאדזער שול-אינספעקטאראט האט נעכטען פונאנדערגעשיקט א פעראָרדנונג צו אלע שולען וועגען דעם, ווי אזוי די שול-יוגענד דארף זיך אויפפיהרען ביים פערלאזען די שול-בנינים און ביים גיין א היים.

לויט דער דאזיגער פעראָרדנונג מוזען פאר די שול-בנינים דיזשורירען לעהרער, וועלכע דארפען אכטונג געבען, אז די קינדער זאלען זיך ביים גיין א היים אויפפיהרען לייטיש.

נישט געראטענער איינבראך

אין דער לאדזער אפטיילונג פון דער ווארשאווער האנדעלס-באנק

(2) נעכטען, פארטאג האבען זיך אין לאקאל פון דער לאדזער אפטיילונג פון דער ווארשאווער האנדעלס-באנק (פיעטרקאווער 74) אריינגעקראכען באנדיטען, און צוהאקט די פאדלאגע איבער דער באנק-קאסע.

די באנדיטען האבען אבער אנגעטראפען אויף אן אייזען-בעטאנענעם שיכט, מיט וועלכען זיי האבען זיך משמעות נישט געקאנט אן עצה געבען און דעריבער זענען זיי ענטלאפען.

עס ווערט געפיהרט אן אויספארשונג און די באנדיטען ווערען געזוכט.

מחמת פסח

איז אפגעלייגט געווארען ביז פרייטאג די קאנפעקציאנערען-קאנפערענץ

(2) אויף נעכטען איז געווען בעשטימט אין ארבייטס-אינספעקטאריאט א קאנפערענץ צווישען א דעלעגאציע פון אינהאבער פון קאנפעקציע-מאגאזינען און די פערקויפער פון די זעלבע געוועלבער

עס האנדעלט זיך וועגען פעסטשטעלען די לוין- און ארבייטס-בעדינגונגען אין דער קאנפעקציע בראנזשע.

צוליב'ן פסח איז אבער די דאזיגע קאנפערענץ אפגעלייגט געווארען אויפן קומענדיגען פרייטאג, דעם 13 ד.ח.

א נייע ישיבה

אויף דעם נייעם זמן ווערט ביי אונז אין שטאט געגרינדעט א ישיבה א. נ. „בית מנחם" אונטער די פערזענליכע הנהגה פון היגען מורה הוראה ר' יעקב יצחק מנחם ווײנטרויב.

אויך וועט זיין א קיבוץ פון עלטערע בחורים וואס ווילען זיך משתלם זיין בלימוד הוראה. די מלמדים פון די קלענערע כתות וועלען זיין זעהר גוטע קוואליפיצירטע פערזאנען.

מיט דער נייער ישיבה האבען זיך פראינטערעסירט די טריסקער חסידים, וועלכע ענדערען דעם נאמען אויף „זכרון מרדכי" אויפ'ן נאמען דעם אנדענקען פון קוזמער רבי'ן.

דער איניציאטאר פון דער ישיבה הר"ב ווײנטרויב, איז איינער פון די פראמינענטסטע פערזענליכקייטען אין דער רבנישער וועלט, געלערנט אין די ליטווישע ישיבות, וואו ער האט בעקומען סמיכה אויף רבנות און דערפילענדיג אין לאדז דעם אמט פון מורה-צדק, צייכענט ער זיך אויס אלס פערדינסטפולער עסקן, און זעהר ענערגישער מענש.

1353

פעראָרדנונג פאר קאמארניקעס

וואס און וויפיל זיי מעגען זיך מאהנען

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, האבען די לאדזער קאמארניקעס נעכטען בעקומען א פעראָרדנונג פון פרעזעס פון לאדזער קרייז-געריכט מכוחן מאהנען אפצאהלען פאר עקזעקוציע פונקציעס.

לויט דער דאזיגער פעראָרדנונג, האבען די קאמארניקעס קיין רעכט נישט צו מאהנען עטליכע מאהל א אפצאהל פאר אן עקזעקוציע, וואס ווערט אויסגעפיהרט אין עטליכע ערטער לטובת איינעם און דעם זעלבען קרעדיטאר.

פריי פון אפצאהל איז אויך דאס קאנטראלירען דאס מעבעלווארג פאר דער ליציטאציע.

פאר אן „אופאמניעניע", וואס ווערט איבערגעגעבען פערזענליך, קאן געמאלט ווערען אן אפצאהל בלויז פון 80 גראשען, און פאר אן „אופאמניעניע" געשיקט דורך א וואזשני, אדער דורך פאסט — 40 גראשען.

עס דארפען נישט ווערען אפגעצאהלט „אופאמניעניעס", וואס זענען פערבונדען מיט אנדערע עקזעקוציע-פונקציעס, ווי זאיענטשעס פונ'ם מעבעל.

א. ד. גל.

פריהער פרייגעשפראכען

און מחמת דער אפעלאציע פונ'ם פראקוראר בעקומען 3 יאהר

(2) בשעתו איז פאר'ן היגען קרייז-געריכט געשטאנען א געוויסער יאנקעל בושעסקי, א בענדזיגער, וועלכער איז גע'משפט געווארען אויף דעם אויפטראג פון דער בערלינער געריכטס-מאכט.

בושעסקי זאל האבען אין יאהר 1928 אדורכגעפיהרט אין בערלין א רייהע דרייסטע גנבות, און איז דערנאך פון דארט עוקר געווען.

מחמת מאנגעל אין בעווייזען, האט דאס קרייז-געריכט ארויסגעטראגען א בעפרייאונגס-אורטייל, אבער דער פראקוראר איז דערמיט געווען נישט צופרידען, און ער האט אפעלירט.

עהערגעכטען שפעט ביינאכט האט דאס אפעלאציע-געריכט אין ווארשא פער'משפט בושעסקי'ן אויף 3 יאהר, און מ'האט איהם גלייך ארעסטירט אינ'ם געריכטס-זאל.

די לאגע אויפן מארק פון פערטיגע באנוועל-סחורות

(אג) אין האנדעל מיט פערטיגע סחורות איז די לעצטע טעג נישט געווען קיין שום בעוועגונג. צוליב יום-טוב זענען די פראווינציאנעלע סוחרים נישט געקומען און אויך די ארטיגע סוחרים האבען זעהר ווייניג געקויפט. די פראינטערעסירטע קרייזען האפען אבער, אז באלד נאך יום-טוב וועט קומען צו א אויפלעבונג, ווייל מען דארף נעהמען אין אכט, אז די סוחרים האבען נישט קיין שום זאפאסען פון זומער סחורות און זיי וועלען זיין געצוואונגען צו מאכען גרעסערע איינקויפען. א וויכטיגע סיבה פון שטילשטאנד אויפן מארק פון באנוועלנע סחורות, זאל אויך זיין דער קאמף מיט דער אנאנימער אינדוסטריע, אבער דאס איז זיכער נאר א פאראיבערגעהענדע ערשיינונג, און עס איז נישט צו ערווארטען, אז די סוחרים זאלען וועלען ריזיקירען פון זומער-סעזאן.

וואס שייך די פראדוצענטען, דארף געזאגט ווערען, אז בכלל האבען זיי זיך פערזעהען מיט גענוג סחורות אין אלע ארטיקלען, אבער דאך ארבייטען זיי זעהר פארזיכטיג, וועלענדיג אויסמיידען א איבערפראדוקציע.

די פרייזען אויף די זומער-סחורות זענען שוין פעסטגעשטעלט געווארען אין זיי זענען בכלל געבליבען די זעלבע ווי מיט א יאהר צוריק, הגם מיט עטוואס פעסטערע טענדענץ. די קויף-בעדינגונגען זענען אינדיווידועלע, אפהענגיג פון דער מאטעריעלער לאגע פון סוחר און אויך פון פראדוצענט. צוליב דעם, וואס דאס רוב סוחרים זענען נאכגעקומען זייערע פערפליכטונגען איז צו האפען, אז די פאבריקאנטען וועלען ווייטער נישט זיין צו שטרענג ביים אננעהמען וועקסעל דעקונג.

קלאנג-קינא
„ROXY"
20 נארוטאוויטשא 20

היינט
און פאלגענדע טעג
פרעמיערע
פון פרעכטיגען רעדענדיגען און זינגענדיגען יודישען פילם
מאריס שווארצ'ס
גרעסטע שאפונג
יזכור

מיט פרעכטיגע יודישע נגונים און מוזיק מיט דעם בערימטען יודישען סטאר מאריס שווארץ אין דער הויפטראל. עס נעהמען אויך אנטייל די קינסטלער פון זיין קונסט-טעאטער אין ניו-יארק ווי:

בערטא גערסטען
אסקאר בערג
לאזאר פריד
טענען האלץ
בן אדלער
וו. גאלדפאדען
אננא אפעל
בינא אבראמאוויטש א. אנד.

„יזכור" שטייגט איבער אלע יודישע פילמען, וואס זענען ביז איצט געשאפען געווארען.

„יזכור" איז א בילד פאר אלט און יונג און קיינער טאר עס נישט פערפעהלען צו זעהען !!!

יום-טוב, שבת און זונטאג—פריהמארגען-סעאנס אנהויב 12 א זייגער ביי'טאג צו פערקלענערטע פרייזען.

די רעארגאניזאציע פון מלוכה'שען עקספארט אינסטיטוט

וועט פארקומען אין משך פון לויפענדען חודש

(אג) בשעתו האבען מיר שוין געמעלדעט, אז אינגיכען וועט פארקומען א פולשטענדיגע רעארגאניזאציע פון מלוכה'שען עקספארט אינסטיטוט, וועלכער וועט פערוואנדעלט ווערען אין אינסטיטוט פאר'ן אויסלענדישען האנדעל.

ווי מיר דערוויסען זיך איצט איז שוין דער פראיעקט פון דער רעארגאניזאציע אויסגעארבייט געווארען און איבערגעגעבען געווארען דעם מיניסטארען-ראט צו אקצעפטירען. לויט דעם דאזיגען פראיעקט וועט דער אינסטיטוט פאר'ן אויסלענדישען האנדעל אויך זיך פערנעהמען מיט'ן אימפארט.

לויט ווי מיר דערוויסען זיך וועט דאס שאפען דעם אינסטיטוט פאר'ן אויסלענדישען האנדעל פארקומען נאך ביז צום 1-טען מאי, שפעטעסטענס ביז צום 1-טען יוני.

די עלעגאנטסטע מענער-
הוטן
אין הוט-געשעפט
בעקומט איהר נור
— פון —
B. Klajnbaum
31 Piotrkowska 31
מעסיגע פרייזען!
סאלידע בעדינונג!

עלעגאנטסטע
ספארט-היטלעך
שטענדיג אויף לאגער.

די מאדערנסטע און בעסטע
מענער-היטען
צו קאנקורענץ-פרייזען
עמפפעהלט די פירמע
„Splendid"
11 Listopada 31.

היינט — דער לעצטער טאג פון דער בעוועגליכער אויסשטעלונג

היינט איז דער לעצטער טאג פון דער אינדוסטרי-אויסשטעלונג (קאשטשושקי 15) דריבער דארף יעדער וואס אינטערעסירט זיך מיט דער אויסשטעלונג אויסנוצען דעם טאג.

נעכטען האט געארבייט א ספעציעלע קאמיסיע וועלכע האט אנערקענט דיפלאמען און אויסצייכנונגען פאר די בעסטע אויסשטעלער. אין דער ריכטער-קאמיסיע זענען אריינגעגאנגען דער לייטער פון אינדוסטרי-אמט ביי דער וואיעוואודזטווע אינזש. פיפסקאווסקי, לייטער פון דער געזונדהייטס-אפטיילונג ביי דער וואיעוואודזטווע ד"ר סקאלסקי, פרעזידענט פון דער האנדווערקער-קאמער זאושיצקי, אינזש. קאבאן, פרעזעס קלעשינסקי, אינזש. טשאיקאווסקי א. א.

„פוילען איז דער אינטער-נאציאנאלער לאגע"

אויף דער דאזיגער טעמא וועט היינט, 7 אין אוונט האלטען א רעפעראט אין דעם פילהארמאניע זאל דער דעפ. יאן וואלעווסקי. בילעטען פון 50 גר. ביז 1,50 צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

נ"ע צירל יוטע הובעל

נעכטען איז געשטארבען די חשובע פרוי צירל יוטע הובעל. די פערשטארבענע איז געווען בעקאנט אין ראיאן פון שייבלערס מארק אלס נדבנ'טע, א פרוי מיט א ווייך הארץ פאר יעדען ליידענדען, זי איז געווען אנ'אקטיווע מיטארבייטערין אין פעראיין „מחזיקי-חולים" און האט פארן דאזיגען פעראיין געשענקט א לאקאל אויף שטענדיג.

איהר טויט האט ארויסגערופען אויפריכטיגען טרויער ביי אלע איהרע פריינד און בעקאנטע:

תנצב"ה

דערטרונקען אנ'אלטע גייסטיג-קראנקע יודישע פרוי

(2) אויפ'ן באהן-וועג צווישען ווידזעוו און זגעזש, אין א גרוב אנגעפילט מיט וואסער, האט מען געפינען א דערטרונקענע די 69-יעהריגע היגדע מאדזשעווסקא (פון פילסודסקיעגא 7).

די אלטיטשקע איז געווען גייסטיג-קראנק און האלב בליבד.

מיט עטליכע טעג צוריק איז זי אוועק פון דער היים און איז פערשוואונדען געווארען.

ערפאלג פון „מוניש דער קריפל"
אין יודישען „קאמעראל-טעאטער"

אין יודישען קאמעראל-טעאטער על. 1-טער מאי 2 ווערט היינט געשפילט 2 מאל, 12 פארמ. און 9 אוונט „מוניש דער קריפעל".

צום שלוס ווערט געגעבען א פרעהליכער סקעטש „שבת נאכ'ן טשולענט", אויסגעפיהרט דורך די בעליבטע ארטיסטען חיים סאנדלער, חנה לצווין און ראזא סאנדלער.

ראדיא-פראגראם
זונטאג, דעם 8-טען אפריל 1934

8,00 צייט - סיגנאל. 8,05 גימנאסטיק. 8,25 גראמאפאן, ידיעות. 8,40 גראמאפאן. 8,55 הויזווירטשאפט. 9,00 גאטעסדינסט, 10,00 גראמאפאן. 11,00 גראמאפאן. 11,57 צייט - סיגנאל. 12,10 ידיעות. 12,15 מוזיק. פריהמארגען. 2,00 פעליעטאן. 2,20 גראמאפאן. 2,30 פוילישע לידער. 3,00 גראמאפאן. 3.20 דזשעז-מוזיק. 400 פראגראם פאר קינדער. 4,30 גראמאפאן. 4,45 ליטעראַרישע פערטעל-שעה. 5,00 דערצעהלונג. 5,15 לידער. 6,00 אוידיציע. 6,40 לידער-קאנצערט. 7,05 ספארט-קאמוניקאט פון לאדז. 7,10 פערשידענעס. 7,30 פאר יוגענד. 7,45 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז. 7,52 טימפאנישער קאנצערט. 8,50 אוונד-ידיעות. 9,00 רעפעראט. 9,15 „אויף די לעמבערגער פרעהליכע כוואליעס". 10,15 קאמוניקאטען פון די פוילישע ראדיא-צייטונג. 10,25 טאנץ - מוזיק. 1100 ידיעות, קאמוניקאטען. 11,05 טאנץ-מוזיק.

פון יודישען טעאטער „פילהארמאניע"

היינט, זונטאג, 12 פארמיטאג גרויסע פריהמארגען פארשטעלונג צו די ביליגסטע פרייזען. ס'ווערט געשפילט די פאס-אפערעטע „מזל-טוב מאמע".

9 אווענד ווערט געגעבען די בעליבטע אפערעטע „דער זיסער בחור" מיט די אמעריקאנער סטארס מעי שיינפעלד, אורוויג דזשייקאבסאן און יעקב זוצאנאוויטש בראש, ארקעסטער און כאר אונטער דער לייטונג פון דיריגענט י. זעלמאן.

דער „אראראט"
איז איצט די סענסאציע פון טעאטראלישען לאדז

ווייל אומעטום, אין אלע יודישע קרייזען, אין אלע שיכטען פון דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג ווערט איצט גערעדט וועגען דעם אומגעהייערן ערפאלג, וואס די גאסטשפילען פונ'ם „אראראט" האבען געהאט אין משך פונ'ם פערגאנגענעם יום-טוב.

עס איז בישט קיין וואונדער — אזא שלאגער-פראגראם האט נאך הער „אראראט" נישט געהאט!

היינט קאנצערט פון דאנ'ס כאר

היינט זונטאג, דעם 8 אפריל, 6.15 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער קאנצערט פון וועלט-בעריהמטען „כאר דאנא".

אין זייער היינטיגען פראגראם וועלען די קינסטלער אויספיהרען 30 געזאנג נומערן אין פערשידענע שפראכען.

די ווארשאווער פאליטישע שאפקע אין לאדז

קיין לאדז קומט צו פאהרען אויף 2 גאסטשפילען דער ווארשאווער פאליטישער מאריאנעטען-טעאטער. די פארשטעלונגען וועלען פארקומען אין פילהארמאניע-זאל דעם קומענדיגען מיטוואך דעם 11 אפריל און דאנערשטאג, דעם 12 א. נ. „דער שאך פון דעם הער מארשאלעק".

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	80.00
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	43.70
„ 4 דאלארובקא —	53.35
„ 7 סטאביליזאציע (אמ.)	57.75
„ 8 ווארשאווער סאנד-בריף	52.75
„ 8 לאדזער „ „	46.75
ענגלישער פונט — — —	27.27
דאלאר — אפיצ. 5.29.75 נישט אפיצ. —	5.26
גאלד-דאלאר — — — —	9.01
גאלד-רובל — — — —	4.66
דייטשער מארק — — —	2.09

שפענדען

פאר דער פאמיליע פון טראגיש-אומגעקומענעם לייבאוויטש איז נעכטען אנגעקומען אין רעדאקציע:

מאטיל גאלדבערג 1 זלאטי, יוסף קאן 1 זל. געזאמעלט דורך ה' מארקאוויטש:

מ. וואלראוך — 5 זל. האמער — 5 זל., אפמאן — 3 זל., א. פרידריך — 2 זל., ב. גאטהיינער — 2 זל., וו. לעווין — 2 זל. נארדעל — 2 זל., קעפלער — 2 זל., מ. האמערמעש — 2 זל., גיסקי — 2 זל., ק. — 1 זל., ב. — 1 זל., ב. ר. — 1 זל., מ. ר. — 1 זל., מ. — 1 זל., באצ — 1 זל., ר. ט. — 1 זל. צוזאמען — 34 זלאטיס.

פאר די פאמיליעס פון אלע געליטענע פון דער שרעקליכער שרפה שפענדען די שטאפערינס פון מ. ט. פיקעלני — 31 זלאטיס.

מ. ראזען — 10 זל., מ. שגיצער ליפאווא 31 — 5 זל., מ. שפערלינג — 5 זל. בעהארער — 3 זל., מ. וו. — 1 זל., ביאלאסטאצקי — 2 זל.

DR. MED. H. LUBICZ
פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

ביטשריפט = ביורא
פאר געריכטס- און
אדמיניסטראציע-מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגן פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער. לינקע אפיצינע.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען

פאראפינער'ס
צו שפול-מאשינען!
בעקומט מען ביליג אין דער מעכאנישע שלאסעריי
J. REDER
ליסטאפאד 11/13 .11
(רוג זאכאדניא)

די לעצטע דאמען-מאדעלען פון
לוקסוס=שיך
עמפפעהלט:
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.
בעמערקונג: א ספעציעלע רייכע אפטיילונג פון מענער-שיך
אין א גרויסן אויסוואהל.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט,
זונטאג פון 10—1 בייטאג.

פאר גאלד,
בריליאנטן,
ביזשוטעריע
און לאמבארד-קוויטעם
צאהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

PRZEPŁUKIWANIA JELIT
(Sudabad)
dla cierpiących na kamicę żółciową, nerkową, katar kiszek i t. p.
w Sanatorjum „UNITAS"
ul. inż. Wigury 19 (dawn. Pusta)
tel. 111-78.

Dr. med.
WŁ. ZADZIEWICZ
ספעציאל-ארצט פאר האלז, נאז, אויערן און קעהל-קאפף-קראנקה.
Piotrkowska 164
tel. 125-26.
נעהמט אן פון 4 ביז 8 אוונט.

ראטעוועט אייער געזונד!!!
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)
ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיגט איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקן-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעם — גומי-זאקען לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס.
ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל=ארטאפעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבערג
לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף
בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף
(און זגערוש אויף סלאוואצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

„די לעצטע צארין“

Lionel Barymory

הײנט און פארג. טעג!

רעזשי: Ryszard Bolesławski

אין דער הויפט-ראָל אַלס ראַספוטין

אויסער'ן פראָגראַם: די לעצטע וועלט-נײַעס־ שעהענישען פון דעם FOX וואָכען-זשורנאַל

קראַנג-קינא CAPITOL זאַוואַדזקאַ 16

זיכערע הילף און אַ רפואה!

אהן אָפּעראַציע, אהן אַ מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאַר קראַנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער, אַלערלײ קאַליקעס פון נוף, הויקערס אהן פיס און הענד.

ברוכלײַדענדע פערלאַזט נישט די קראַנקהײַט, װײַל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, און עס פאַלט אַרײַן אין דעם פיס איז דער קראַנקער אין אַ גרויסער סכנה, דורך פערדרײַען די קישקעס ווערט ער בראַנדיג און שטאַרבליך. ספּעציעלע גומענע אָרטאָפּעדישע הײל-באַנדאַזשען פון מײַן אָרטאָפּעדישע הײל-אַנשטאַלט הײלען שנעל און בעזאַרגוניג! זיכער דעם שוועהרסטען און פערעלטערטען ברוך, אויך פאַר הויקערס, לײַמנגנען (בײַן-שווינדזוכט) ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הײל-גאַרסעטען און אַפּאַראַטען פאַר פערקרומטע פיס און פלאַט-פיס, קינסטליכע גומענע פיס און הענד, ווי אויך ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע באַנדאַזשען פאַר צוריקגעקומענע ברוכען נאָך אָפּעראַציע.

אַכטונג! זייט דעם 1-טען אָקטאָבער 1933 ווערען אַלע קראַנקע אין מײַן אָרטאָפּעדישע הײל-אַנשטאַלט נור פון מיר פערזענליך בעהאַנדעלט / 30-יעהריגע פראַקטיק און פולע גאַראַנטיע ערמעסיגטע פרייזען! עמפּפאַנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אָוו

איינציגע אָרטאָפּעדישע הײל-אַנשטאַלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

מיר נעהמען אויך אָן פערזיכערטע פון דער קראַנקען-קאַסע. ערמעסיגטע פרייזען!

דאַנקזאַגונג.

איך אונטערגעשריבענער דריק היערמיט אויס מײַן הערצליכסטען דאַנק דעם בעהערטען דיר. י. ראַפּאַפּאָרט, אָרטאָפּעד, ספּעציאַליסט אין לאָדז, וואָלטשאַנסקאַ 10, פּאַרטער, פראָנט, פאַר זײַן זעהר זאָרגפעליגע און ערפאָלגרײַכע קוראַציע בײַ מײַן זעהר ברוך-קראַנקהײַט. דעם 20 וואָכעשיען האָב איך מיך געווענדעט אין דעם איינציגען אָרטאָפּעדישען הײל-אַנשטאַלט פון דיר: ראַפּאַפּאָרט. איך בין געווען געפעהרליך קראַנק און עס האָט מיר געדראָהט אַ שווערע אָפּעראַציע, וועלכע ס'האָט מיר געקאָסט טויזען. נאָר אַ דאַנק די בעלדיגע הילף פון דעם גרויסען ספּעציאַליסט י. ר. בין איך געוואָרען שנעל געראַטעוועט פון זיך איבערדרעהען אין מיר די קישקעס, און אָהן שום מעסער-אָפּעראַציע. נאָר אַ דאַנק זײַן גרויסע ספּעציאַליטעט בין איך געוואָרען געהײַלט אזוי, אַז איך בין היינט פולשטענדיג געזונד און בין אַרבײַטספעהיג. דערפאַר דאַנק איך איהם הערצליך.

Josek Zylberszpic, Łódź
ul. Franciszkańska 56.

(14

Dr. med. Z. DATYNER

אָרגאַנאַל־ פאַר נערוון, הויט און פענעריש-קראַנקהײַטען. ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אָן פון 3-2 און פון 6-8 אָוו.

Dr. med. J. Gajst

זיך אריבערגעצויגען אויף

נאַרוטאָוויטשאַ 40, טעל. 119-45

נעמט אָן פון 10 ביז 11 און פון 5-6 אָוו.

Dr. med. Ignacy Grynberg

ספּעציאַליסט פאַר פרויען-קראַנקהײַטען און געבורט-הילף

פּיאָטרקאָווסקאַ 17, טעל. 174-15

נעמט אָן פון 6 ביז 7 אָוו.

Ogłoszenie
w sprawie obliczania i uiszczania składek ubezpieczeniowych.

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi ponownie podaje do wiadomości, że wykazy stanu zatrudnienia wraz z deklaracjami należy składać co miesiąc w terminie do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły.

W związku z powyższem Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi wzywa **P.P.** Pracodawców, zatrudniających conajmniej 4-ch pracowników, aby w terminie do dn. 10 kwietnia r. b. przedłożyli wykaz stanu zatrudnienia za miesiąc marzec. **P.P. Pracodawcy, którzy dotychczas jeszcze nie złożyli wykazów za m-ce styczeń i luty, winni wymienione wykazy przesłać bezzwłocznie do Ubezpieczalni.**

Ubezpieczalnia Społeczna w Łodzi zaznacza, że **tych P. P. Pracodawców, którzy nie będą nadsyłali wykazów stanu zatrudnienia w przepisanym terminie, Ubezpieczalnia,** zgodnie z § 27 Rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dn. 28 grudnia 1933 r. (Dz.U.R.P. Nr. 103. poz. 818), **pozbawi prawa przedkładania tych wykazów i dokonywania za ich pomocą zgłoszeń, zmian wysokości zarobków i wymeldwań,** a nałoży obowiązek dokonywania zgłoszeń i wymeldowań indywidualnych w stosunku do każdej zmiany, dotyczącej poszczególnych pracowników.

P.P. Pracodawcy, zatrudniający najwyżej 3-ch pracowników, winni zgłaszać indywidualnie każdą zmianę zarobku najpóźniej do dnia 10 każdego miesiąca, a wymeldowania uskuteczniać bezzwłocznie, nie później niż do 7-miu dni od daty zaprzestania pracy.

Jednocześnie Ubezpieczalnia zwraca uwagę, że wszyscy bez wyjątku **P.P. Pracodawcy, którzy nie dopełnią obowiązku zgłoszenia do ubezpieczenia** zatrudnionych przez nich pracowników, **podlegać będą,** zgodnie z art. 26. Ustawy o ubezpieczeniu społecznem z dnia 28.III.1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396), **grzywnie do 500,— złotych** oraz — zgodnie z art. 232 tejże Ustawy i art. 112, ust. 3 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) — P. P. Pracodawcy **odpowiedzialni są materjalnie za szkody, wyrządzone pracownikowi, względnie jego rodzinie, przez zaniedbanie obowiązku zgłoszenia.**

Wszyscy **P.P. Pracodawcy,** bez względu na ilość zatrudnionych pracowników, **obowiązani są sami obliczać wysokość składek za wszystkie rodzaje ubezpieczeń i wpłacać je w łącznej kwocie do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły** — bez względu na to, czy otrzymali od Ubezpieczalni nakaz płatniczy, względnie wezwanie do płacenia składek.

Nieuiszczone w wymienionym terminie składki i inne należności Ubezpieczalnia bezzwłocznie po tym terminie będzie ściągała w drodze egzekucji.

Odsetki zwłoki w wysokości 1% w stosunku miesięcznym liczone będą od następnego dnia po upływie terminu płatności składek, t. j. od dnia 11 każdego miesiąca, przyczem każdy rozpoczęty miesiąc liczy się za cały.

Łódź, dn. 6 kwietnia 1934 r.

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W ŁODZI.

Dr. S. Kantor

ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הויט-קראַנקהײַטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע וואָזינט יעצט

Piotrkowska 90, tel. 129-45

נעמט אָן פון 8–2 נאָכמ. און פון 4–9 אָוו., זונטאָג און יום-טוב פון 8–2 נאָכמ.

LECZNICA
chorób uszu, nosa i gardła

מיט שטענדיגע בעטען

עס אָרדינירען די דאָקטוירים:

Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI

PIOTRKOWSKA 55

fr. I p., tel. 174-74.

שייטלען

מיט פּאַריזער שרינד און פערטיגע שייטל ווערען פּרטשקל. און רעיעל אויסגעפיהרט

ביי קערש,

סקווערא15 א

„תורת משה“ פאַר קינדער וואָס לערנען אין פּאָווסעכנע שולען

מעלדעט, אַז ס'ווערען אָנגענומען קינדער פון יעדער עלטער צו לערנען אַלע למודי קודש: עברי, חומש, רש"י, תנ"ך, משנית, גמרא, תוספות, העברעאיש און יודיש. נײַע תלמידים ווערען אײַנגעשריבען טעגליך פון 8 פריה ביז 7 אָוונד. — בעמערקונג: קלענערע קינדער ווערען צהיים געפיהרט.

זגערזשער 21 לינקע אָפיצינע לעצטער אײַנגאַנג 1-טער שטאָק.

לעטשניצע „OMEGA“

פון דאָקט. ירים-ספּעציאַליסטען

גלובנאַ 9, טעל. 142-42

ס'ווערט אָנגענומען אויפ'ן אָרט, וויזיטען אין דער שטאָט. נאַכט-הילף, ערצט, ליכע אַנאַליזען. קוואַרץ-לאַמפּן רענטגען, דיאַטערמיע.

בעראַטונג 3 זל.

Dr. Szymon Grinberg

פּילסודסקעגאָ 55 טעל. 168-58

נעמט אָן פון 10 — 12 פרי און פון 4.30 — 6.30 אָוונד.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi poszukuje lokalu dla komisji poborowej na czas od 1 maja do 30 czerwca 1934 roku z tem, że wspomniane pomieszczenie zgodnie z art. 19 § 53 Ustawy z dnia 23 maja 1924 roku o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz U.R.P Nr. 46 poz. 458) winno odpowiadać następującym wymogom, mianowicie:

1) znajdować się w śródmieściu,
2) na parterze,
3) z dwoma wygodnemi wejściami o mocnych zamknięciach i urządzeniem ustępowem,
4) dostatecznie obszerne, przynajmniej czteroizbowe, przyczem jedna sala o rozmiarach 6X4 mtr.,
5) suche i jasne z dostatecznem oświetleniem słonecznem,
6) ciche, odpowiednie do badań lekarskich,
7) naprzeciw nie może być oficyny.

Właściciele mieszkań, nadających się na powyższe cele, winni składać oferty do wydziału Gospodarczego przy ul. Narutowicza Nr. 65, pokój Nr. 8 w terminie do dnia 14 kwietnia 1934 roku.

W ofertach należy podać dokładny adres proponowanego lokalu, powierzchnię w metrach kwadratowych, położenie, ilość okien oraz czynsz w stosunku miesięcznym.

Łódź, dnia 5 kwietnia 1934 roku.

128 **Zarząd Miejski w Łodzi.**

קלײנע אַנאָנסען

1 זלאָטי אַנ'אָנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

2 פאַבריקס-זאַלען 20 X 10 פון זאַפאָרט איבערצוגעבען, קילינסקיעגאָ 130. צו ערפאַהרען ביים וויירט.

פרייע פּאָסטענס

ס'איז נויטיג אַ פרייליין פון פרוכט-בראַנזשע אַלס פערקויפערין. צו ווענדען זיך אין אָוואָצאַרניע זאַוואַדזקאַ 10.

עס איז נויטיג אַ קוואַליפיצירטע גייהערין צו אַבערהעמדער און אַ לערן-מיידעל. מי עלטשאַרסקיעגאָ (שקאָלנאַ) 9, וואוינונג 6. 1391

אַ טיכטיגער אַגענט אויך צו ווערבירען קונדען פאַר אַ גרויסע זיידענגלאַזען-וועבעריי ווערט געזוכט. אָפערטען אונטער „O. R. H.“ אין אַדמיניסטראַציע.

ראַקאַלען

צו פערמיטען אַ פראָנט - קעלער-געוועלב מיט 2 בעקוועהמע איינגענג, אויך מיט עלעקטריע און וואַסער, זשעראָמסקיעגאָ 17. ערפאַהרען ביים וועכטער.

אָוועקצוגעבען אַ בעקעריי פון זאַפאָרט קאָנסטאַנטינער 41. צו ערפאַהרען אויפ'ן אָרט. 1389

אַ פראָנטאָווע שטוב מיט 2 פענסטער פאַר אַ זייגערמאַכער אָוועקצוגעבען זשעלאַנאַ 22, יאַרקעוויטש. 1393

אַנ'אָרט צו שלאָפען פאַר אינטעליגענטע יונגעלייט מיט בעקוועהמליכקייטען און מיט אַ בעזונדערען איינגאַנג, פראָנט, פּאָלודניאָווע 12, 1. שט., וו. 18. 1394

אַנאָנסען-פרייז פאַר אַ מילימעטער-שורה				
פאַר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאָג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפּאַלטען	נעקראָלאָגען—20 גר. אַ מ/מ (אין דער זייט שפּאַלטען)	אַבאָנאַמענטס-פרייז:	פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט	פאַר'ן אינהאַלט און פאַר
אין טעקסט—40 . . . . . 60 4	קלײנע אַנאָנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס חעמערדיגע וואָרט — 10 גר.	אין לאָדז - 4 זלאָטעס אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים. אויף דער פּראָווינץ - 5 זל. אַ חודש; אין	פּרינציפּיעל דעם אינהאַלט פון דער אַנאָנס בערעכטיגען נישט	מין פון די אַנאָנסען איז די פערלאַג ניט פעראַנטוואָרטליך. די אדמיניסטראַציע
נאָכ'ן טעקסט—12 18		אויסלאַנד 7 זל. אַמעריקע—1 דאָל.	צום איבערדריקען די אַנאָנס אָדער צוריקצוצאָהלען פאַר דעם אַנאָנס	אָפּזאָגען ביליגע און פײַנאַנס
פּאָליטער דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער, אויסלאַנד 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט				

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

רעכט און לעבען

יורידישע בײַלאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

וויכטיגע אויפקלערונגען אין שייכות מיט'ן געזעץ וועגען געזעלשאַפטליכע פערזיכערונג

איינמעלדונגס-כללים

די פערזיכערונגס-אַנשטאַלט נעמט אָן איינמעלדונגען וועגען צוגענומענע אַרבייטער פון די אונטערנעהמער און אויך פון די אַרבייטער גופא. אויב ס'ייט אין דער פאָרמולאַר זייט פון דער איינמעלדונג, דאַרף פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די פליכט איינצומעלדען ליגט מאַקע אויפ'ן אונטערנעהמער, דאַגעגען רעכט זיך איינצומעלדען האָט אויך דער אַרבייטער בפרט אין די פאַלען, ווען דער אונטערנעהמער וויל זיך פון דער פליכט צוליב דעם אָדער אַנדערען טעם אַרויסדרייען.

די אַליין געמאַכטע איינמעלדונג גיט דעם אַרבייטער דיזעלבע פערזיכערונגס-רעכט, ווי די איינמעלדונג דורך'ן אונטערנעהמער, זי בעפרייט אָבער נישט דעם אונטערנעהמער פון זיין בעזונדערע פליכט איינצומעלדען דעם אַרבייטער, די פאַרגעזעהענע געלד-שטראָף אין דער הויך פון 5 הונדערט זלאָטעס ווערט סיי ווי אין פאַל פון נישט אויספיהרען די פליכט אויסגעמאָסטען.

ביי איין געלעגענהייט איז אויך כדאי צו צוווייזען אויפ'ן אונטערשייד צווישען סתם נישט וועלען איינמעלדען אַן אָנגענומענעם אַרבייטער ביז צווינגען איהם צו רעזיגנירען פון זיין רעכט צו געהערען צו דער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט, דראָהענדיג איהם, למשל, צו בעזייטיגען פון פאָסטען, אויב ר'וועט דווקא וועלען יאָ זיין פערזיכערט אין פערזיכערונגס-אַנשטאַלט.

אויב אין ערשטען פאַל זעהט דאָס געזעץ פאַר בלויז אַ געלד-שטראָף אין דער הויך ביז 5 הונדערט זלאָטעס, דראָהט פאַר דער צווייטער איבערטרעטונג אַרעסט ביז 3 חדשים.

רעדענדיג וועגען מעלדונגס-פליכטען דאַרף אויך נאָך צוגעגעבען ווערען, אַז יעדער אונטערנעהמער, וועלכער פערליגט זיך אַ נייע אונטערנעהמונג אָדער נעמט צום ערשטען מאָל צו אַרבייטער, איז מחויב אַ חוץ די צוגענומענע אַרבייטער אויך גלייכצייטיג די אונטערנעהמונג צו מעלדען דער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט.

טעותים אין די חשבונות

אויב אַן אונטערנעהמער בעמערקט אין די חשבונות אָדער צאָהלונגס-אויפפאָדערונגען געוויסע טעותים האָט ער דאָס רעכט זיך צו ווענדען צו דער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט מיט אַ בקשה, אַז די טעותים זאָלען בעזייטיגט ווערען בפרט, ווען ס'האַנדעלט זיך וועגען אויסמעסטן ביטראַג נישט לויט די פאַקטישע פערדינסטען אָדער נישט לויט די איינגעשטעלטע נאָרמען.

מיט אַזאַ פראָטעסטע קען מען זיך אָבער ווענדען נאָר אין משך פון אַ חודש נאָכ'ן דערהאַלטען די קוועסטיאָנירטע דאָקומענטען.

רעכט פון דער פערזיכערונגס-אַנשטאַלט

לויט די אַלטע געזעצן פון די פערזיכערונגס-אַנשטאַלטען האָבען אַלע זייערע חביות געמוזט געפאָדערט ווערען אין געריכט. דער נייער דעקרעט וועגען גזל. פערזיכערונג גיט די פערזיכערונגס-אַנשטאַלטען רעכט די דעציזיעס. רשימות פון פעראַלגעגעבע חובות און צאָהלונגס-בעפעהלען דירעקט צו ווענדען צו דער עקזעקוציע.

פערשאַרפטע רעפּרעסיעס

כדאי אָנצווייזען אויפ'ן אַרטיקעל 280 פון דעקרעט וועגען גזל. פערזיכערונג: לויט'ן דערמאָנטען אַרטיקעל וועלען די אונטערנעהמער, וועלכע וועלען בעשטראָפט ווערען פאַר איבערטרעטען אַ מער זיכערונגס-פאָרשריפט אָדער די פערזיכערטע, וועלכע וועלען פערמשפט ווערען פאַר אַטרעטען אַ נישט בערעכטיגטען פערזאָן זייערע דאָקומענטען אָדער פאַר אָנגעבען פאַלשע אינפאָרמאַציעס 3 מאָל אין משך פון 3 יאָהר און פאַר'ן אַפלויף פון 5 יאָהר נאָך דער לעצטער שטראָף, אויב זיי וועלען ווייטער בעגעהן אַזאַ איבערטרעטונג, פערמשפט ווערען שוין נישט צו קיין געלד-שטראָף, נאָר צו 1 חודש אומבעדינגטען אַרעסט. אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַן אונטערנעהמער, וועלכער איז פערמשפט געוואָרען פאַר צווינגען אַן אַרבייטער צו רעזיגנירען פון זיין פערזיכערונגס-רעכט, וועט דער אומבעדינגטער אַרעסט אין אַזאַ פאַל פערלענגערט ביז אַ טערמין פון 3 חדשים.

אין אַלע פאַלען, וואו דאָס געזעץ זעהט פאַר אַ געלד-שטראָף, קוים קען די געלד-שטראָף צוליב אָרימקייט נישט אויסגעמאָהנט ווערען, ווערט די געלד-שטראָף אויסגעטוישט אויף אַרעסט.

נייע צירקולאַרען און געזעצען

לאָקאַל-שטייער פאַר אַרבייטסלאָזע

דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום קלערט אויף, אַז דער איינגעשטעלטער טערמין פון 14 טעג צו דערלאַנגען רעקורסען געגען בישט ריכטיג אויסגעמעסטענע לאָקאַל-שטייער איז נישט חל אויף אַרבייטסלאָזע. אַרבייטסלאָזע קאָנען אַפילו אויך נאָכ'ן אַנגעוויזענעם טערמין דערלאַנגען בקשות וועגען בעפרייען זיי פון דער פליכט צו צאָהלען לאָקאַל - שטייער, אַזעלכע בקשות ווערען דערלעדיגט צוגלייך מיט די בקשות פון די פאַטענטען, וועלכע בערופען זיך אויפ'ן אומשטאַנד, אַז אַן עקזעקוציע וואָלט זיי גענצליך עקאָנאָמיש רואינירט.

בערעכטיגט צו גענוסען פון דער הנחה זענען די אַרבייטסלאָזע, וועלכע שטעלען צו פאָלגענדע צייגענישען: 1) אַ בעשייניגונג, אַז זיי זענען רעגיסטרירט אַלס אַרבייטסלאָזע אין פערהאַנדענעם מלוכה-אַמט, 2) אַ בעשטעטיגונג פון הויזוואירט, אַז זיי בעוואוינען העכסטענס אַ צוויי-צימער-דיגע דירה מיט אַ קיך און האַלטען נישט קיין סובלאָקאַטאָרען און 3) אַ בעשטעטיגונג, ווי לאַנג זיי זענען שוין אַרבייטסלאָז.

שילדען-שטייער

צוליב ענטשטאַנענע ספקות ערקלערט דאָס איינערן-מיניסטעריום, אַז אויך די שילדען פון געשעפטען, וואו ס'ווערען פערקויפט אויסשליסליך טאַבאַק-אויסאַרבייטונגען (מיט'ן מלוכה הערב) אונטערליגען אויך דעם שטייער פון שילדען און רעקלאַמעס.

בקשות וועגען בעגנעדיגען פון אַדמיניסטר. שטראַפען

דאָס איינערן-מיניסטעריום אינפאָרמירט, אַז אויך וועגען בעגנעדיגען פון אַדמיניסטראַטיווע שטראַפען מעג מען זיך ווענדען צום מלוכה-פּרעזידענט מיט אַנשפּרעכענדע בקשות. אַזעלכע בקשות קאָנען אָבער נאָר אין אַזאַ פאַל בעריקזיכטיגט ווערען, אויב די פערמשפּטע האָבען פריהער אויסגענוצט אַלע פראָצעדוראַלע אינסטאַנצען.

אַלגעמיינער פליכט זיך צו שטעלען פּאָקען

אין דזש. אוסטאַוו נומער 13 איז פערעפענטליכט אַ געזעץ, לויט וועלכען אַלע געבוירענע קינדער מוז פאַר'ן ערשטען יאָהר געשטעלט ווערען צום ערשטען מאָל פּאָקען און פאַר'ן אַפלויף פון 7-טען יאָהר צום צווייטען מאָל. אויך דערוואַקסענע פערזאָנען קאָנען אונטערגעוואָרפען ווערען דער פליכט פון פּאָקען-אימפונג. אויב ס'ווייזט זיך אַרויס, אַז די האָבען נישט קיין גענייט מאָל געשטעלטע פּאָקען. סיי דאָס פּאָקען שטעלען און סיי דאָס אַרויסגעבען וועגען דעם ענטשפּרעכענדע בעשטעטיגונגען קומט פאַר אומזיסט.

פאַר איבערטרעטען די דערמאָנטע בעשטימונג דראָהט אַ געלד-שטראָף ביז 2 הונדערט זלאָטעס אָדער אַרעסט ביז 14 טעג.

סטעמפּעל-אָפּצאָהל פאַר בקשות וועגען דערלויבענישען איבערצופיהרען מתים

לויט אַ פעראָרדנונג פון מיניסטער איבער עפענטליכע השגחה מוזען די בקשות וועגען ערלויבענישען איבערצופיהרען מתים אָפּגעצאָהלט ווערען מיט אַ סטעמפּעל אין דער הויך פון 40 זלאָטעס, אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען איבערטראָגען דעם קערפּער אין אַן אַנדערען קבר אויפ'ן זעלבען בית החיים, מוז מען אָפּצאָהלען סטעמפּעל — 60 זלאָטעס.

דאַגעגען פאַר ערלויבענישען אַרויסצונעהמען פון אַ קבר און איבערפיהרען דעם מת נאָך אויסלאַנד למשל (ארץ-ישראל) ווערט פון די בקשות גענומען אַ סטעמפּעל-אָפּצאָהל אין בעטרעף פון 80 זלאָטעס.

אויסבעסערונג

דער לעצטער אָפּשניט פון פּראַקטאַקטיגען אַרטיקעל וועגען צוואַנגס-בוכהאַלטעריע דאַרף געענדערט ווערען אין דעם זין, אַז האַנדעלס-שותפות'ן זענען טאַקע אומבעדינגט מחויב צו פיהרען האַנדעלס-ביכער.

פאַר האַנדעלס ווערען אָבער אָנערקענט נאָר אַזעלכע שותפות אונטערנעהמונגען, וועלכע ווערען געפיהרט אין גרעסער'ע: מאַסשטאַב, וואָס שייך שותפות-אונטערנעהמונגען געפיהרט אין קלענערען מאַסשטאַב, ווערען זיי בעטראַכט נאָר פאַר ציווילע, דער רעכטליכער מצב פון אַזעלכע אונטערנעהמונגען ווערט רעגולירט דורך די בעשטימונגען נישט פון האַנדעלס, נאָר פון ציווילען קאָדעקס (קאָדעקס פון התחייבות'ן).

אויף אַט דער לעצטער קאַטעגאָריע שותפות אונטערנעהמונגען זענען די פאָרשריפטען וועגען צוואַנגס-בוכהאַלטעריע נישט חל.

י. א.

Dr.
Wołkowyski
4 ציגעל-גאַס 4, טעל. 216-90
נעהמט אָן אין הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע
אויפנאַהם-שעה'ן פון 8–1 מיטאָג און 5–9 אָוונט

דער אַריער-פּאַראַגראַף

ר. אייזראַעל

שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער איצטיגער וילדער צייט

78

— העלען, האָט זיך לאָטא געווענדעט צו איהר פריינדין, ער איז געקומען.

— ווער איז געקומען?

— נו, דו ווייסט נאָך נישט ווער?

— טאָ זאָג מיר שוין ווער איז געקומען?

— היינריך איז געקומען.

— וועלכער היינריך?

— ווי מאָדנע דו ביזט, פרעגסט נאָך וועלכער?

— היינריך זאַקס איז געקומען, מיין היינריך?

— נו, יאָ, דיין היינריך, אָבער רעדט נישט אזוי הויך וועגען דעם, דו ווייסט דאָך, ווי אזוי היינריך איז דאָ אהערגעקומען?

— איז ער געקומען בשלום?

— פולשטענדיג אין אָרדנונג, פערשטעהט זיך, אז ער זעהט אויס אביסעל ערגער ווי ער האָט אמאָל אויסגעזעהן.

— איך שטעל זיך פאָר, ווי אזוי ער איז געפייניגט געוואָרען דאָרט אין דעם גהינום, וועלכע זיי האָבען איינגעאָרדענט.

— יאָ, ער האָט שטאַרק געמוזט געפייניגט ווערען, ווען ער זעהט אזוי אויס ווי איצט...

לאָטא האָט מיט אַ ביוון אזוי גערעדט, ווייל זי האָט געוואָלט צוגרייטען העלען צו דער לאַגע און צו דעם אויסזעהן, אין וועלכען היינריך האָט זיך געפונען. לאָטא האָט פערשטאַנען, וואָס פאַראַ שווערען איינדרוק עס קען מאַכען אויף העלען, ווען זי וועט דערזעהן היינריכן אזוי ווי זי האָט איהם געזעהן מיט עטליכע מינוטען צוריק.

וואו איז ער, פאַרוואָס קומט ער נישט אהער? האָט העלען געפרעגט, נישט קענענדיג זיך דערוואַרטען ביז היינריך וועט קומען.

— באַלד קומט ער אַריין, באַלד, ער איז ערשט איצט געקומען פון וועג און איז אַוועק זיך ברענגען אין אָרדנונג, באַלד קומט ער אַריין.

היינריך איז דערווייל פערטיג געוואָרען מיט זיך און האָט זיך אויך געוואָלט זעהען מיט העלען, הגם ער האָט פאַר דער דאָזיגער ערשטער בעגעגעניש שטאַרק מורא געהאַט. לאָטא האָט איהם שוין אָפּגעוואָרט און נישט לאָזענדיג מעהר היינריך'ן זיך אַריינלאָזען אין קיין פילאָזאָפישע חקירות האָט לאָטא איהם אַריינגעפיהרט אין צימער, וואו העלען האָט געוואַרט. היינריך איז זעהר נישט דרייסט אַריינגעגאַנגען, אזוי ווי אַ קינד, וועלכעס מ'דאַרף פיהרען ביי דער האַנד. היינריך איז געבליבען שטעהן ביי דער טיר, נישט קענענדיג מאַכען קיין שריט פאָראויס.

ווען העלען וואָלט נישט געוואוסט, אַז דאָס קומט אַריין היינריך, וואָלט זי איהם זיכער נישט דערקענט. איצט האָט זי דערקענט זיין גוטען, מילדען בליק, זיינע שוואַרצע, פייכטע אויגען. זי וואָלט זיכער אויסגעשריגען פאַר שרעק, צוליב דער פערענדערונג, וועלכע איז געקומען אין היינריכס אויסזעהן, אָבער נישט וועלענדיג נאָך מעהר טרויער אַריינברענגען אין היינריכ'ס שטימונג, האָט זי זיך אָריענטירט, אַז זי מוז שווייגען און האָט מעהר נישט גערעדט.

— נו, וואָס שטעהסט איהר ביידע ווי איינגעגראָבען, האָט העלען געוואָלט פערמיטלען צווישען די ביידע יונגע מענשען און ענדערען די שטימונג.

היינריך האָט נישט געקענט מאַכען קיין טריט, די קניען האָבען זיך ביי איהם איינגעבויגען, ער האָט געציטערט ווי אין פיבער, ער האָט זיך געמוזט אָנשפּאַרען אין דער וואַנד, אַז ער זאָל נישט פאַלען. העלען האָט דאָס בעמערקט און זי האָט זיך דערנעהנטערט צו היינריכן. זי האָט צו איהם אויסגעשטרעקט די האַנד.

— גוטען אָוונד, היינריך. דו האָסט שטאַרק געליטען, נישט אמת.

העלען האָט אַליין נישט געוואוסט וואָס זי זאָל רעדען. זי האָט נאָך געוואָלט פערבינדען אַ געשפּרעך מיט היינריכן.

— יאָ העלען, איך האָב שטאַרק געליטען.

היינריך האָט אָנגעכאַפּט איהרע ביידע הענט און זיי שטאַרק געדריקט.

היינריך ס'וועט ווידער אַלץ גוט ווערען. זיי נישט אזוי בעטריבט, ס'וועט אַלץ ווידער זיין אין אָרדנונג.

— געוויס, געוויס, האָט היינריך געזאָגט, געוויס וועט ווידער אַלץ ווערען אין אָרדנונג, ס'איז ביי מיר קיין שום ספק נישט.

לאָטאַ האָט זיך דערווייל דיסקרעט אַרויסגערוקט פונ'ם צימער, כדי צו געבען די געלעגענהייט העלען זיך אַדורכצושמועסען מיט היינריכ'ן.

— העלען, האָט היינריך אָנגעהויבען, וואָס וועט איצטער זיין?

— היינריך, פאַרוואָס ביסטו אזוי טרויעריג, פאַרוואָס האָסטו נישט קיין צוטרוי, פאַרוואָס האָסטו נישט קיין האָפנונג אויף דער צוקונפט?

— דערפאַר, ווייל איך בין צו שטאַרק בעשטראָפט געוואָרען, דערפאַר, ווייל מ'האָט מיך בע-מאַכט פאַר אוים מענש, דערפאַר, ווייל מ'האָט מיין מענשליכע ווירדע און כבוד געטרעטען מיט די פיס דערפאַר, ווייל מען איז אַריינגעקראָכען אין מיין נשמה מיט שמוציגע שטיוול, דערפאַר, ווייל מ'האָט מיך דעגראַדירט אַלס מענש פון צווייטער מדרגה. און פאַרוואָס? פאַרוואָס? וואָס האָב איך עמיצען בע-טון? וועלכעס פערברעכען האָב איך געטון?

— ס'איז באמת שרעקליך אַלץ וואָס איז געשעהען, ס'זענען נישט פערהאַן קיין ווערטער צו פאַראורטיילען און צו פערדאַמען דאָס אַלץ. וואָס קענען מיר אָבער צו דעם טון?

— איך ווייס, אַז ס'זענען נאָך פערהאַן עהרליכע מענשען, וועלכע זענען געגען די אַלע באַרבערייען...

— היינריך, איך האָב זיך אַנדערש פאָרגע-שטעלט אונזער ערשטע בעגעגעניש...

— ניין, העלען איך האָב זיך איינגעאַנצען נישט געוואָלט מיט דיר בעגעגענען, איך וויל נאָך איצט, אַז דו זאָלסט זיך אָפּזאָגען פון מיר. זאָלסט מיר פערגעסען, דאָס וועט זיין בעסער פאַר אונז ביידע.

— אין וואָס ביזט דו מיך חושד, היינריך, מיינסט דו, אַז איך בין מיט עפּיס שולדיג אין דעם אומגליק, אויב דו מיינסט אזוי, בין איך גרייט...

— ניין, בשום אופן נישט, דאָס איז מיר אפילו נישט איינגעפאַלען, די סיבה איז אַ גאַנץ אַנדערע.

— וואָס פאַר אַ סיבה איז פערהאַן דערביי, וואָס דו טרייבסט מיך פון זיך.

— פרעג מיך נישט, העלעני פרעג מיך נישט, איך וועל פערברענט פאַר חרפה, איך קען וועגען דעם נישט רעדען.

— וואָס איז געשעהען, היינריך, האָב איך נאָך צו ווייניג צרות געהאַט? דאַרף איך נאָך מעהר, איבערלעבען, איז דאָס נאָך אַלץ נישט גענוג?

(פאָרטזעצונג קומט)

אין קאָנצענטראַציע־לאַגער

דערציילט פון א דייטשן יוד פריץ ריכטער

אַ נייער פיר שעה זענען מיר געפאָהרן, אויס־געפּייניגטע, צעמאַטערטע פונ׳ם „שוץ־אַרעסט״ צום קאָנצענטראַציע לאַגער.

ענדליך האָט דער אויטאָמאָביל זיך אָבגעשטעלט מיר זענען אָנגעקומען.

עס האָט אונז „בעגריסט״ אַ געשריי, פון וועלכען מען האָט געקענט טויב ווערען. אַרום צוויי הונדערט שטורמיסטען, אַלע מיט רעוואָלווערען, ביקסען און גומענע שטעקענס, האָבען אַרומגערינגעלט אונזער אויטאָ:

„אַ נייער טראַנספּאָרט מיט רוסען! שטעלט די שווייַנען צו דער וואַנד, שלאָגט זיי ביז טויט!״ — גרויליגע און עהנליכע אויסרופען האָבען זיך געטראָגען פון אַלע זייטען.

מען האָט אונז געהייסען אַראָבגעהען פון אויטאָמאָביל און זיך אויסשטעלען אין צוויי רייהען. עס האָט גענומען האַגלען אויף אונז מיט די הענטלעך פון רעוואָלווערען, מיט די אָבצאַסען פון די שטיוועל און מיר האָבען נישט געטאָרט זיך א ריהר טון.

פּלוצלונג ווערען די געשרייען פערשטומט. די שטורמיסטען טרעטען אָב און שטעלען זיך אויס אין גלייכע רייהען. אַ קליין געוויקסיגער פאַרשוין קומט צו צו אונז: זיין ברוינער אוניפאָרם איז עלעגאַנטער ווי ביי די אַנדערע, ביים קראַגען האָט ער זילבערנע שטרייפען — דאָס איז דער קאָמענדאַנט פונ׳ם לאַגער. ער געהט אַדורך פאַרביי אונז אַהער און אַהין, איין מאָל און נאָך אַמאָל און פּרובט אויס מיט אַ שטעכיגען בליק יעדענס געזיכט... פון צייט צו צייט שטעלט ער זיך אָב נעבען איינעם, גיט אַ קנאַל דורך דער לופט מיט א רייטער־בייטש און מורמעלט עפּעס צווישען די ציינער. ענדליך דרעהט ער זיך אויס און צו שמייסען א וואונק און יעדער גיט אַ קאָמאַנדע: „רעכטס! מאַרש!״

מיר מאַרשירען דורך אַ לאַנגער גאַס צווישען גראָהע, דריי שטאָקיגע קאַזאַרמעס, אומעטום, וואו דאָס אויג פאַלט, זעהט מען נאָר ברוינע אוניפאָרמען, הויכען שטעכעדיגען דראָט, רייטער — און אויף יעדע צוואַנציג מעטער שטעהען קוילעמויאַרפערס גרייט צום שיסען. ענדליך געהען מיר אַריין אין אַ גרויסען הויף...

עס פאַלט א געשריי „האַלט״! און מיר שטעלען זיך. אָב מען רופט אויס אונזערע נעמען, יעדער ענטפערט „דאָ״, דאַן קומען אַרויס פונ׳ם הויז אַ פּאָליציאַנט און ליינט פאָר די קריגס־כללים.

„ווער עס טרעט צו בעהנטער פון דריי מעטער צום דראָטענעם בוים — ווערט דערשאָסען; ווער עס פאָלגט נישט תיכף דעם בעפעהל פון די אויפזעהער — ווערט דערשאָסען, ווער עס געהט צו צום פענסטער אַרויסצוקוקען — ווערט דערשאָסען; ווער עס רעדט שלעכטס אויף דער פערוואַלטונג פונ׳ם קאָנצענטראַציע לאַגער אָדער אויף דער „נאַציאָנאַלער רעגירונג״ — ווערט דערשאָסען; ווער עס פרובט אַרויסצושמוגלען ידיעות אין דרויסען — ווערט דערשאָסען״...

אַזוי געהט עס א לייענען פון אַ פערטעל שעה צייט און אָהן אויפהער יחזר׳ט זיך איבער דער פּזמון: „ווערט דערשאָסען״.

מען טיילט אונז איין אין גרופּעס, צו פיר אין אַ גרופּע, און מען פיהרט אונז אַריין אין אַ הויז מיר געהען אַרויף איבער טרעפּ אויפ׳ן דריטען שטאָק אַרויף.

דער פיהרער נעהמט אַרויס אַ ביבעל שליסלען.

געהט צו צו דער טיר שליסט אויף... אין דער זעלבער רגע דערהערען מיר איבעוועניג אַ רוקען פון שטוהלען און שאַרען פון פיס. די טיר גיט זיך אָנ׳עפען. עס דערהערט זיך אַ קורצער שאַרפער אויסגעשריי: „אַכטונג״!.. מיר געהען אַריין.

אַ לאַנג אויסגעצויגען ציממער, מיט ווייס געפלאַסטערטע ווענד. ביי די זייטען שטעהען אייזערנע בעטלעך, צו צוויי צוזאַמען, און מיטען, צווישען די בעטען, דריי פּראָסטע הילצערנע טישען מיט עטליכע בענקלעך. אויף דער וואַנד — אַ בילד פון היטלערן. דאָס איז די אויסשטאַטונג.

די אַרעסטאַנטען, וואָס געפינען זיך אין ציממער, שטעהען אונבעוועגליך, מיט פערגלייווערטע פּנימער, אַרום די טישען, מיט׳ן געזיכט צום אַרויסגאַנג, זיי שטעהען, „מיליטעריש״, מיט די הענד שטייף ביי די זייטען, ביז די טיר הינטער אונז ווערט צוגעמאַכט...

ערשט דעמאָלט לאָזט אָב די שפּאַנונג, אַלע ציהען אָב דעם אָטעם און זיי זעצען זיך אַנידער אָדער געהען אַרום איבער׳ן ציממער. אָבער צוגעהען צו נאָהענט צום פענסטער היט מען זיך ווי פאַר פייער.

די קוקען אונז אָן ביי־גריג און מיט אונצוטרוי, קיינער רעדט נישט מיט אונז. מיר שטעהען הילפלאָז, עלענד, ענדליך קומט צו צו אונז אַנ׳עלטערער חבר מיט אַ בלייך, אָבגעצערט געזיכט.

„איך בין דאָ דער עלטסטער איבער דער קאַמער, זאָגט ער און דערלאַנגט אונז די האַנד: „איצט קוקט־אַ צעטערשט איבערע בעטען, כדי איהר זאָלט וויסען, וואוהין איהר געהערט״.

דאָס בעט בעשטעהט פון אַ דינעם שטרויזאַק און אַנ׳אַלטער פערדישער דעק — דאָס הייסט א דעק מיט וועלכער מען דעקט צו פערד. נאָך דער נאַסער פייכטער שטיינערנער „פּאַטאַדזשקע״ פון דער „טויטענקאַמער״, וואו איך בין אָבגעזעסען די ערשטע דריי מעת־לעת האָט עס מיר אויסגעזעהען רייך, אַ לוקסוס. איך זעץ מיך אַנידער אויפ׳ן קאַנט פון בעט, כדי זיך אָבצורוהען...

דערהערען זיך געשרייען פון אַלע זייטען:

„וואָס טוסטו? ביזט משוגע? !.. מען טאָר זיך גאָר א גאַנצען טאָג נישט זעצען אויפ׳ן בעט. מען קריגט דערפאַר דריי טעג אַרעסט אין אַ פינסטערער קאַמער״.

פערפאַלען!... פאַר פערציג מענשען זענען דאָ פערהאַן בלויז זעכצעהן בענקלעך — זיצען אויף זיי די עלטערע לייט. די איבעריגע מוזען שטעהען אָדער אַרומגעהען איבער דער קאַמער, זיי רופען עס „הונגער מאַרש״. אין ציממער איז א ביטער־ער קעלט, און אַרומגעהענדיג אַהער און אַהין וואַרפען מיר מיט די הענד אַהין און אַהער איבערין האַרצען, ווי דאָס טוהן די פיהרמאַנעס אין ווינטער, כדי זיך אָנצוּוואַרימען. אָבער קיין סך העלפט עס נישט.

איך פיהל מיך שוואַך און עלענד. שוין עטליכע טעג, אַז איך האָב קיין וואַרים ביסעל שפּייז אין מויל נישט געהאַט. דערצו די שרעקליכע נעכט אָהן שלאָף און די קלעפּ. עס כאַפּט מיך אָן אַן איבעלקייט. עס שווינדעלט מיר דער קאָפּ. מיין קערפער ציטערט און איך שפּאַר מיך אָן אויף דער וואַנד. אַ קאַמעראַד שטעלט זיך אויף און פיהרט מיך צו צו זיין בענקעל. איך לאָז מיך אַראָב אויף איהם ווי אַ צוזאַמענגעבראָכענער. מען דערלאַנגט מיר וואַסער און אַ שטיק ברויט. מיט גרויס חשק שלינג איך אַראָב דאָס עסען.

דאַן זיץ איך שוין לאַנג, דעם קאָפּ אָנגעשפּאַרט אויפ׳ן טיש, און קוק מיט טעמפּע אויגען פאַראויס און מיינע געדאַנקען קענען נישט בעגרעהמען וואו איך בין דאָ אין דער וועלט. פון צייט צו צייט קראַצט א שליסעל אין דער טיר. דער שטוב־עלטסטער שרייט אויס: „אַכטונג״! אַלע שפּרינגען אויף, רוקען די שטוהלען צונויף און שטעלען זיך אין שטעהען, די הענט שטייף ביי די זייטען, אָהן באַוועגונג.

אַ שטורמיסט קומט אַריין מיט אַ גומענעם קאַנטשיק אין דער האַנד, לאָזט זיך געהען איבערן ציממער, קוקט ביי יעדען איינעם שאַרף אויף די הענד, אויב מען האַלט זיי ריכטיג לויט׳ן בעפעהל, און געהט שווייגענדיג אַרויס: ווידער גליקליך אַבגעגאַנגען...

עס פאַלט צו די נאַכט, דריי מאַן ווערען אויפגערופען צו די „שפּייז קעסלען״. עס געהט אַריבער אַ פערטעל שעה און זיי ברענגען אַריין צוויי קעסלען, פון וועלכע עס שלאָגט א פּאַרע, און אַ פּאַר לאַבען ברויט. מען קען אָנהויבען עסען אָבענד־ברויט. מיר שטעלען זיך אויס אין אַ לאַנגער שורה איינער הינטערן אַנדערן, און איינער נאָכ׳ן אַנדערן קומט צו צום קעסעל, שטעקט אַריין די הענד אינ׳ם הייסען געקעכטס און לעקט דאַן פון די הענד־טעלער דאָס עסען אַזוי ווי אַ חיה. קיין כלים, קיין געפעס איז נישטאָ. דאָס, זאָגט מען אונז, וועט נאָך קומען. עס קומט אויס יעדען איינעם דריי אָדער פיר מאָל אַריינצושטעקען די הענד ביז די קעסלען זענען ליידיג. דאַן קריגט מען נאָך אַ שטיק קלעפּיגע ברויט, און דאָס דאַרף קלעקען אויף מאָרגען אויף א גאַנצען טאָג. אָבער אַלע פערשלינגען עס אויפ׳ן אָרט, ווייל פונ׳ם געקעכטס זענען מיר זאַט נישט געוואָרען.

די „סעודה״ איז געענדיגט, דער „הונגער־מאַרש״ קען זיך ווידער אָנהויבען. פּלוצלונג גיט זיך די טיר א רייס־אויף, דער שטורמיסט רופט אויס: „איבערציהען״! דער שטוב עלטסטער הויבט אָן צו צעהלען פון איינס און יעדער איינער שרייט אויס פאַר זיך זיין נומער, לויט דעם אָרט וואו ער שטעהט, דאַן מאַרשירען מיר, אין אַ פאַראַד בעגלייט פון פיר וועכטער — צו דער לאַוואַבאָ.

דערווייל איז שוין גאַנץ פינסטער געוואָרען. דעם וועג צוריק מוזען מיר שוין טאַפּען, ווייל ליכט ווערט ערלויבט נאָר זונטאָג אָוונט. אָבער דער גאַנצער הויף איז שאַרף בעלויכטען מיט פּראָזשעקטאָרס: דער שטוב־עלטסטער גיט א בעפעהל: „איצט רוהען, אין די בעטען״! מיר טוהען אויס די שיך און לעגען זיך אַוועק אויף די שטרוי־זעק אין די קליידער, ווייל די דינע, צעריסענע, דורכגעלעכערטע פערד־דעק קענען נישט שיצען פון דער בייסיגער נאַכטיגער קעלט. דער הונגער מאַטערט, אָבער ענדליך ווער איך אַנטשלאָפען...

צום פריהלינג
בעזיצט דעם גרעסטען אויסוואַהל פון דער נייעסטער אינ־ און אויסלענדישער קאָסמעטיק,
ווי: פּערפומען, פּודערן, טואַלעט־זייפען, קרעמען, זעמטליכע סעל־נישע און בלומען־וואַסערן
די איבעראַל־בעקאַנטע
קאָנקורענץ־פּערפומעריע פון
J. DRUKIER
5 ZAWADZKA 5, tel. 175-92
בעמערקונג: פאַר ענגראָסיס־טען בעדייטענדער ראַבאַט.
בעזוכט מיין פּערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער־שוועכע־בעהאַנדלונג.
ספּעציעלע בעראַטונגען און פּסיכאָ־אַנאַליזען.
נעהמט אָן פון 8 – 11 פריה און פון 5–8 אָוונט
זונטאָג און חגאות פון 9–1 פאַרמיטאָג.

שאול וואהל

דער יודישער קעניג פון פוילען

פון א. וו. בידערמאַן

שאול האָט באַר אָנגעקוואַלען פון דער רייזע ער האָט אַ סך געלערנט און איבערגעחזר׳ט אַלץ. האָט ער האָט געלערנט, אויף אויסענווענדיג, ווען ער פלעגט מיד ווערען פון לערנען, האָט ער ליב געהאַט צו שטעהן אויפ׳ן דעק פון שיף, קוקען ווי די זון געהט אונטער און טונקט זיך מיט די גרויסע פלאַמען אין וואַסער... און די פלאַמען אָבציהענדיג דעך פונ׳ם הימעל, פלעגען פאַר איהם אויפדעקען אַ ים מיט סודות...

דאָס זעלבע האָט אויך פאַסירט איבערפריה, ווען די זון איז אויפגעגאַנגען און בעלויכטען דעם הימעל מיט קלאָרסטע פאַרבען און דערנאָך, ווי מיט א לייכטען אַלע סודות פּערדעקט...

ער האָט דאַן פיל געטראַכט און שטאַרק הנאה געהאַט, אַז פון זיין רייזע איז פון גאָט, וואָס האָט אַלץ אַזוי שעהן איינגעשטעלט.

אַזוי טאָג נאָך טאָג, ביז לעצטען טאָג אויף דער שיף. האָט ער אָנגעהויבען לידען פון ים־קראַנקהייט, און ער האָט נישט געקאָנט אַרויסגעהן פונ׳ם בעט, ווען עס איז געוואָרען שבת, האָט איטער צער אָנגעקלאַפּט אין דיין טיר.

— קומט אַריין — האָט שאול שוואַך אַרויס־געזאָגט און זיך נישט אומגעקוקט, מיינענדיג, אַז אַ בעדינער פון שיף וויל עפּעס.

— אַ גוטען אָוונט יונגערמאַן! וואָרום האָט מען זיך הייַנט אויפ׳ן דעק נישט געזעהען?..

שאול האָט קוים אויפגעהויבען דעם קאָפּ, אַזוי שוואַך האָט ער זיך געפיהלט און געוואָלט זעהען דעם, וואָס איז איהם אינגאַנצען אומבעקאַנט, און רעדט צו איהם אין יודיש.

— בעאומרוהיג דיך נישט יונגערמאַן — האָט דער פרעמדער ווייטער געזאָגט — ווי איך זעה ביזטו קראַנק מיט אַלעמען?..

— יאָ — האָט שאול געענטפערט — איך פיהל זיך עפּעס נישט מיט אַלעמען, אָבער...

ער האָט שאַרף אָנגעקוקט דעם פרעמדען. — „מאָדנע, איך האָב די גאַנצע צייט אַרומגעזוכט א יודען אויף דער שיף און נישט געפונען... און פּלוצים״...

— איך בין אלי, דער קעסעל־הייצער... דער קעסעלהייצער פון דער שיף. בין גראָד געווען פערנומען אַ גאַנצע צייט... — האָט דער פרעמדער געזאָגט — אָבער איך האָב געוואוסט, אַז דו, אַ יודיש יונגעל, פאָהרסט אויף דער שיף... דער קאַפּיטאַן האָט מיר געזאָגט... — האָט ער צוגעגעבען, זעהענדיג שאול׳ס פערוואונדערונג.

שאול האָט זיך אומרוהיג געדרעהט אויפ׳ן בעט:

— אַ דאַנק... אַ יוד... איך וואָלט אייך געוואָלט מיט עפּעס מכבד זיין... ביי מיר אין קופערט... טאָרטען, וויין, אַ מיין קאָפּ!...

— נו, נו, בערוהיג דיך, יונגעל מיר וועלען נישט טון קיין עוולה די טאָרטען און דעם וויין...

ער האָט אַרויפגעלייגט זיין האַנד אויף שאול׳ס קאָפּ:

— דו האָסט היץ, שאול...

שאול האָט צונויפגעצויגען זיין שטערן; ער האָט נישט געוואוסט, אַז ער זאָל האָבען געזאָגט ר׳ אלי׳ן זיין נאָמען ער האָט איהם געוואָלט פרע־גען פון וואַנען ער ווייסט זיין נאָמען, האָט ר׳ אלי איהם פלוצים אַריינגעקוועטשט אין מויל אַריין עפּעס אַ פרי, און ער האָט גלייך אָנגעהויבען זיך פיהלען לייכטער. דער קאָפּ האָט איהם מעהר נישט אַזוי געבראַכט ווי פריהער, און אין מויל האָט איהם אויפ־געהערט טרוקענען.

— ווי פיהלסטו זיך איצט שאול?

— פיל לייכטער, ר׳ אלי, אַ גרויסען דאַנק!

— וועסטו זיך פיהלען פיל בעסער אין עטליכע מינוטען אַרום... דאָס איז אַזאַ מין מעדיצין פאַר ים פאָהרענדע א בעקאַנטער דאָקטאָר מיינער האָט מיר געגעבען. עס העלפט אין א מינוט.

— ס׳העלפט טאַקע — האָט שאול אָנ׳אויפגעמ־לעבטער צוגעגעבען — איך פיהל זיך שוין כמעט ווי געזונד...

— וועסט באַלד זיך פיהלען אינגאַנצען געזונד

— האָט ר׳ אלי געזאָגט און באַלד געפרעגט:

— פאָהרסט קיין פוילען — האָט דער קאַפּיטאַן געזאָגט — פאָהרסט אין ישיבה?

— יאָ.

— וואוהין?

— קיין לובלין!

— לובלין?... — האָט זיך דער פרעמדער פערקרומט — פאַרוואָס עפּעס קיין לובלין?... עט, דו פאָהר בעסער קיין בריסק... אין בריסק איז פאַר דיר דער ריכטיגער פּלאַץ... לובלין גאָר?..

— איך מוז אָבער פאָהרען קיין לובלין, מיינע עלטערען האָבען זיך דורכגעשריבען מיט... מיט...

— מיט וועמען — האָט דער פרעמדער גע־פרעגט.

שאול האָט פערגעסען דעם נאָמען פון דעם, מיט וועמען זיינע עלטערן האָבען זיך דורכגעשריבען

— אָט ביי מיר, אינ׳ם אויבערשטען מלבוש, דאַרף זיין אַ צעטעלע מיט דעם נאָמען... מיר איז גאָר אַרויס פון זכרון כ׳וועל זיך אויפהויבען א קוק טון...

— בלייב, בלייב, דו ביסט נאָך שוואַך איך וועל דיר דאָס מלבוש דערלאַנגען.

דער פרעמדער האָט איהם דערלאַנגט דאָס מלבוש און, דערלאַנגענדיג, האָט זיך פון דאָרטען אַרויסגעגליטשט אַ צעטעלע און איז אַריינגעפאַלען אין ר׳ אלי׳ס קעשענע...

— נו — האָט ר׳ אלי געזאָגט גיב דאָס צעטעלע און זאָג מיר צו וועמען דו פאָהרסט איך קען דאָרטען די גאַנצע שטאָט...

שאול איז פלוצים אויפגעשפּרונגען פון בעט אַ דערשראָקענער און בלאַסער: אינ׳ם איינגעהעפטען געלד־טאַש האָט ער דאָס געלד געפונען, נאָר דאָס צעטעלע מיט׳ן אַדרעס נישט...

— אַליין דאָס צעטעלע אַריינגעלייגט אינ׳ם געלד־טאַש — האָט ער צעטומעלט און פערזאָרגט געזאָגט — אָבים פערלוירען...

— נו, איז דאָך טאַקע בעשערט, אַז דו זאָלסט נישט פאָהרען קיין לובלין, נאָר ווי איך האָב דיר פריהער געזאָגט — קיין בריסק!..

— יאָ, אָבער מיינע עלטערען וועלען האָבען עגמת־נפש דערפון...

— ווייסט... דו וועסט זיי אַלץ אַרויסשרייבען...

שאול איז געבליבען זיצען מיט א אַראָבגע־לאָזטען קאָפּ. דער פרעמדער האָט דערווייל אַרויסגע־נומען פון קופערט א פלאַש וויין מיט פערבייסען, אָנגעגאָסען צוויי גלעזלעך און געזאָגט:

— נו, שאול, לאָמיר טרינקען לחיים...

— לחיים!

— לחיים שאול, ולמעשים טובים!

— אמן — האָט שאול פרום געזאָגט.

— און איצט האָט דער פרעמדער געזאָגט, אויס־טרינקענדיג דעם וויין — איצט מוז איך געהען... מען דאַרף אונטערוואַרפען אַביסעל קוילען אין קעסעל... און דער קאַפּיטאַן דאַרף מיך דאָ נישט טרעפען; ער וויל נישט, אַז די געסט זאָלען וויסען, אַז דער קעסעל־הייצער איז א יוד... די זענען אַלע געצע־דינער און זיי וואָלטען נישט געוואָלט פאָהרען אויף אַ שיף מיט א יודישען קעסעל־הייצער... יאָ, אָט איז דער אַדרעס פון בריסק.

ער האָט אָנגעשריבען אויף א שטיקעל פּאַפּיר דעם אַדרעס און דאָס דערלאַנגט שאול׳ן:

— דאָס איז דער אַדרעס פונ׳ם ראש־ישיבה פון בריסק, וועסט איהם זאָגען, אַז אלי דער קעסעל הייצער, האָט דיר געגעבען זיין אַדרעס... און אויב ער וועט נישט געדענקען מיין נאָמען, דערצעהל איהם די גאַנצע מעשה ווי דו ביזט געווען קראַנק, ווי איך בין געוואָהר געוואָרען פון דיר, און אַז דו האָסט פאַר־לוירען דעם אַדרעס פון דער לובלינער ישיבה און איך האָב דיר זיין אַדרעס געגעבען...

ר׳ אלי האָט שוין געהאַלטען ביים אַוועקגעהען און זיך ווידער אומגעדרעהט:

— יאָ, זאָג אויך דעם ראש־ישיבה, ער זאָל דיר געבען א גוטען צימער... זאָג איהם, אַז איך האָב בעט פוילען, אַז איך וועל איהם אַמאָל אָבטון דערפאַר א טובה... זאָל ער דיר געבען דעם צימער, וואו איך האָב אַמאָל געלערנט... דאָס צימער, וואו די פענסטער בעגעגענען זיך מיט די פענסטער פון ר׳ הירשל דרוקער... פערגעס דאָס נישט למען השם.

(פאָרטזעצונג מאָרגען)